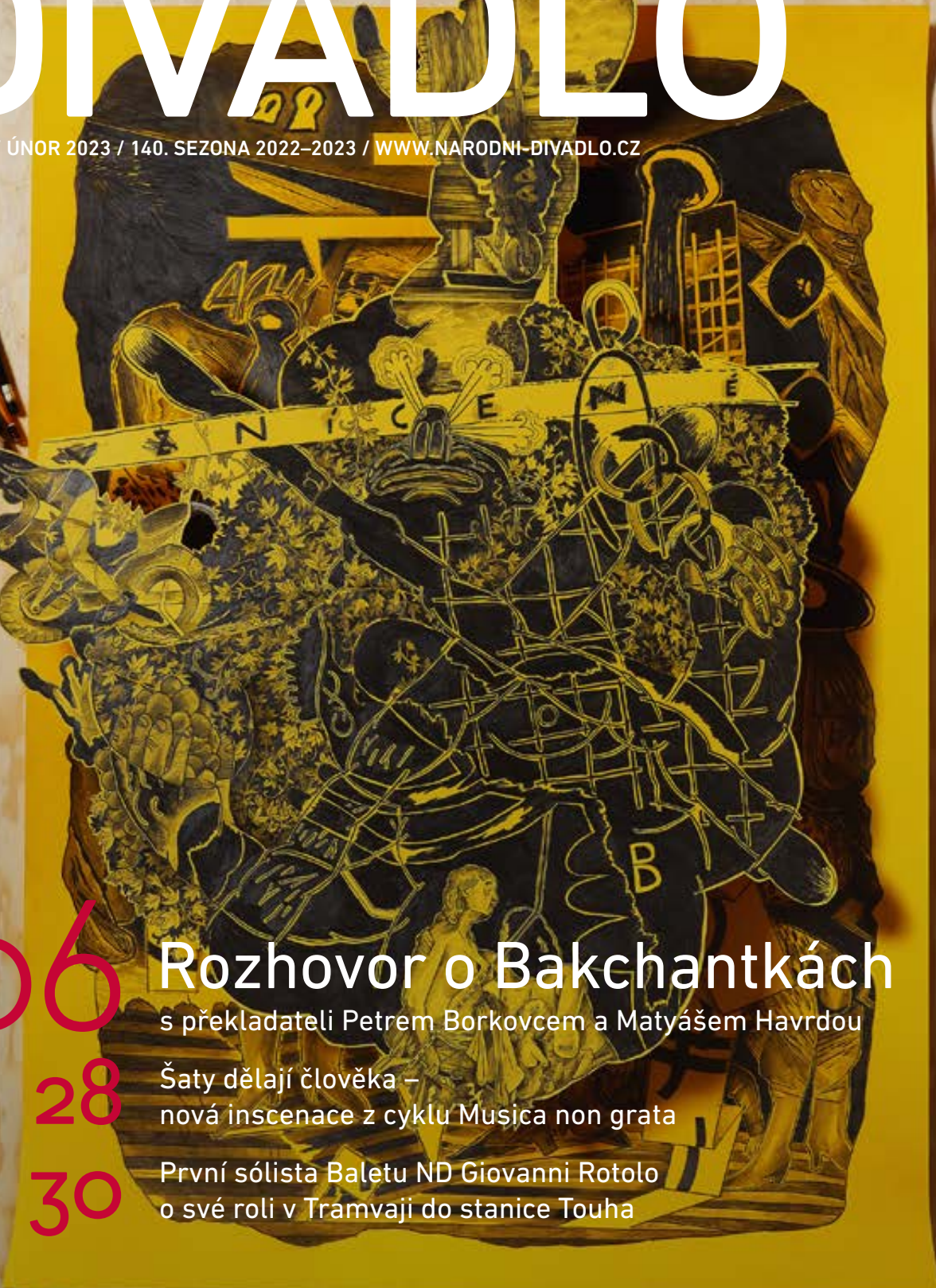

NÁRODNÍ DIVADLO

ČÍSLO 6 / ÚNOR 2023 / 140. SEZONA 2022–2023 / WWW.NARODNI-DIVADLO.CZ

-
- 06 **Rozhovor o Bakchantkách**
s překladateli Petrem Borkovcem a Matyášem Havrdou
- 28 Šaty dělají člověka –
nová inscenace z cyklu Musica non grata
- 30 První sólista Baletu ND Giovanni Rotolo
o své roli v Tramvaji do stanice Touha

Opera

PREMIÉRY / PREMIERES

NÁRODNÍ DIVADLO /
THE NATIONAL THEATRE

Jaromír Weinberger
**Švanda dudák /
Schwanda the Bagpiper**
Dirigent: Zbyněk Müller
Režie: Vladimír Morávek
6. a 9. 10. 2022

Antonín Dvořák
Armida
Dirigent: Robert Jindra
Režie: Jiří Heřman
19. a 21. 5. 2023

STÁTNÍ OPERA /
THE STATE OPERA

Paul Abraham
**Ples v hotelu Savoy
(Ball im Savoy)**
Dirigent: Jan Kučera
Režie: Martin Čičvák
16. a 18. 9. 2022

Richard Strauss
**Růžový kavalír
(Der Rosenkavalier)**
Dirigent: Gabriel Feltz
Režie: Andreas Homoki
24. a 27. 11. 2022

Alexander Zemlinsky
**Šaty dělají člověka
(Kleider machen Leute)**
Dirigent: Giedrė Šlekytė
Režie: Jetske Mijnsen
24. a 26. 2. 2023

Ruggero Leoncavallo
Komedianti (Pagliacci)
Pietro Mascagni
**Sedlák kavalír
(Cavalleria rusticana)**
Dirigent: Andrii Jurkevych
Režie: Ondřej Havelka
15. a 17. 6. 2023

STAVOVSKÉ DIVADLO /
THE ESTATES THEATRE

Wolfgang Amadeus Mozart
**Figarova svatba
(Le nozze di Figaro)**
Dirigent: Julia Jones
Režie: Barbora Horáková Joly
9. a 11. 6. 2023

KONCERTY / CONCERTS

NÁRODNÍ DIVADLO /
THE NATIONAL THEATRE

Leoš Janáček
**Věc Makropulos /
The Makropulos Affair**
Koncertní provedení 11. a 14. 9. 2022

**Hommage à Smetana,
Kovařovic, Ostrčil**
23. 10. 2022

**Adventní koncerty /
Advent concerts**
27. 11., 4., 11. a 18. 12. 2022

Sergej Rachmaninov
Zvony / The Bells
Igor Stravinskij
Oedipus rex
20. a 22. 1. 2023

**Matiné k 199. výročí narození
Bedřicha Smetany / A Matinée
marking the 199th Anniversary
of Bedřich Smetana's Birth**
5. 3. 2023

STAVOVSKÉ DIVADLO /
THE ESTATES THEATRE

**Na vánoční cestě se Štefanem
Margitou / On the Christmas Trip
with Štefan Margita**
25. 12. 2022

Franz Schubert
Zimní cesta (Winterreise)
8. 1. 2023

**Mozartovy narozeniny 2023 /
Mozart's Birthday 2023**
27. a 28. 1. 2023

Činohra

PREMIÉRY / PREMIERES

NÁRODNÍ DIVADLO /
THE NATIONAL THEATRE

Karel Čapek
Hordubal
Režie: Michal Vajdička
1. a 2. 12. 2022

Ladislav Stroupežnický
**Naši furianti /
Our Uppish and Defiant Fellows**
Režie: Martin Františák
2. a 3. 3. 2023

STAVOVSKÉ DIVADLO /
THE ESTATES THEATRE

Arthur Schnitzler
Rej / La Ronde
Režie: Arthur Nauzyciel
3. a 4. 11. 2022

**Stavovské národu! /
The Estates Theatre to the Nation!**
Režie: Petra Tejnorová
18. 11. 2022

Eurípidés
Bakchantky / The Bacchae
Režie: Jan Frič
16. a 17. 2. 2023

Choderlos de Laclos
**Nebezpečné známosti /
Dangerous Liasons**
Režie: SKUTR
4. a 5. 5. 2023

NOVÁ SCÉNA / THE NEW STAGE

Jiří Havelka a kol.
Kdo je Jane? / Who is Jane?
Režie: Jiří Havelka
22. a 23. 6. 2023

Balet

PREMIÉRY / PREMIERES

NÁRODNÍ DIVADLO /
THE NATIONAL THEATRE

Popelka / Cinderella
Choreografie: Jean-Christophe Maillot
23. 3. 2023

STÁTNÍ OPERA /
THE STATE OPERA

La Sylphide
Choreografie: Johan Kobborg
podle Augusta Bournonvilla
11. 5. 2023

STAVOVSKÉ DIVADLO /
THE ESTATES THEATRE

**Tramvaj do stanice Touha /
A Streetcar Named Desire**
Choreografie: John Neumeier
15. 12. 2022

Laterna magika

PREMIÉRY / PREMIERES

NOVÁ SCÉNA /
THE NEW STAGE

Krajina těla / Land of Body
Režie: Radim Vizváry
10. a 11. 11. 2022

Premiéry

SEZONY 2022–2023

Premieres

FOR THE 2022–2023 SEASON

Vážené divačky, vážení diváci,

máme za sebou polovinu letošní sezony a tři činoherní premiéry. Tou první byl Schnitzlerův *Rej*. Po premiérovém uvedení ve Stavovském divadle vyjela inscenace, která vznikla v koprodukcii s Národním divadlem Bretaň, na mezinárodní festival do francouzského Rennes. Potěšil nás divácký zájem i fakt, že tamější divadelní kritika se inscenací Arthura Nauzyciela velmi podrobně a se zájmem věnovala. Pokud jste tedy nestihli premiérový blok, nenechte si určitě ujít únorové reprízy. Další výjimečná koprodukční událost – inscenace režisérky Petry Tejnorové *Stavovské národu!*, která vznikla ve spolupráci s Pražským divadelním festivalem německého jazyka – byla původně koncipována jen jako jednorázová, nicméně pro velký ohlas ji ještě budeme reprízovat, těšit se na ni můžete hned v březnu. A poslední loňskou činoherní premiérou byl napínavý *Hordubal*. Publiku Národního divadla se tak poprvé představil slavný noetický román Karla Čapka i nový kmenový režisér Činohry Michal Vajdička. Otázku, kdo je pachatelem a kdo koho ve skutečnosti kryje, si můžete položit hned v dubnu, kdy se detektivka z Podkarpatské Rusi vrací opět do programu.

Na loňském ročníku festivalu Pražské křižovatky jsme přivítali výjimečné zahraniční inscenace *Bál a 1,8M*, po šesté jsme zahájili projekt Partnerská škola Činohry, otevřeli jsme nový kurz tvůrčího psaní pro začínající i pokročilé dramatiky *Piš hry*. V Činohře zkrátka neustále vyvíjíme další aktivity i nové programy, od této sezony například titulkujeme všechny reprízy nových inscenací.

A co nás čeká v nejbližší době? Únorová premiéra ve Stavovském divadle bude patřit inovativní interpretaci antiky *Bakchantky*, v novém překladu Matyáše Havrdy a Petra Borkovce, kteří s režisérem Janem Fričem spolupracovali už na inscenaci *Král Oidipús*, přinesou téma, které je v těchto vypjatých povolebních časech výsostně aktuální – téma davového šílenství. Vlastně i další premiéra, tedy dílo Ladislava Stroupežnického *Naši furianti*, se tak trochu týká voleb a zastupitelů. Na jevišti Národního divadla má hra dlouhou inscenační tradici, včetně legendární inscenace Miroslava Macháčka nebo zatím posledního nastudování J. A. Pitínského. Doufáme, že se k nim zařadí i inscenace uměleckého šéfa pražského Švandova divadla, Martina Františka.

Před pár dny jsme také uzavřeli dramaturgický plán na další sezonu. I letos jsme se snažili, aby reflektoval současnou dobu a zároveň byl barevný, umělecky a divácky vzrušující, žánrově pestrý. Od vztahových her a příběhů, kde do popředí často vystupovalo téma vášně, jsme se tentokrát posunuli k aktuálnějším tématům, která více odrážejí pohyby v současné společnosti. Konkrétní jména a tituly odtajníme už brzy. Těšte se už teď s námi! My se těšíme na vás!

Martin Kukučka a Lukáš Trpišovský
Umělečtí ředitelé Činohry Národního divadla

Podcastový únor

Už jste slyšeli náš nový podcastový *Magazín*? Provází jím nové tváře, totiž hlasy. Herci Jindřiška Dudziaková a Šimon Krupa! Na nový rok s novým *Magazínem* číši pozdvihl i bůh vína Dionýsos! Režisér Jan Frič totiž právě zkouší antické *Bakchantky* a s Dionýsem mají společné nejen dlouhé vlasy. V podcastu *K jádru věci* jste se na konci ledna mohli dostat do víru *Reje*, hry rakouského dramatika Arthura Schnitzlera v nastudování francouzského režiséra Arthura Nauzyciela. Dramaturgyně Marta Ljubková v podcastu říká, že díky *Reji* znovu uvěřila v sílu čistého slova. Únor začne podcastem o *Tramvaji do stanice Touha*, což je dramatický balet Johna Neumeiera na motivy hry Tennesseeho Williamse. Kateřina Hanáčková v podcastu hovoří mimo jiné o tom, jak se tanec vyrovnává se zobrazením násilí na jevišti. A protože má na Valentýna narozeniny David Matásek, pográtujeme mu ve velkém! Uslýšíte epizodu *V roli: David Matásek*, kde se oslavenec

ohlédne za třemi inscenacemi, které pro něj byly a jsou zásadní. Jaké si David asi vybere? Prozradíme, že širák se bude v dále odhazovat. A *Magazín* vyjde tentokrát v netradičním termínu, a to 21. února. Ptáte se proč? To je totiž den, kdy se slavnostně odtajní dramaturgické plány na příští sezonu. Dělalí se z toho velké tajnosti, ale Jindřiška se Šimonem se už teď vydali na detektivní misi a třeba něco vypátrají...

Lucie Kryzová

Podcasty Národního divadla jsou podpořeny:

Platforma Fedora a program Kreativní Evropa

Výstava o knihovně archivu Národního divadla ND+

Na 1. galerii v historické budově ND bude začátkem února instalována výstava představující knihovnu, která je součástí divadelního archivu. Se stručnou historií

knihovny, zajímavostmi a možnostmi využití se diváci budou moci seznámit před představením a o přestávkách. Více o knihovně a o přestávkách. Více o knihovně na www.archivNDknihovna.cz.

Ukázky knihovního fondu dramatických textů, divadelní a výtvarné literatury.
Foto: Z. Sokol

Bavme se o divadle! ND+

Chodíte do divadla a máte co říct? Chcete se podělit o svůj názor a zjistit, jak to vidí ostatní? Nebo nesouhlasíte s recenzemi odborných kritiků a chcete vyjádřit svůj pohled, sdílet divácký zážitek? Tak právě vás hledáme!

Bavme se o divadle! je prostorem pro vaše divácké názory. V průběhu jednoho měsíce se setkáte se zástupcem tvůrčího týmu, absolvujete seminář s divadelním kritikem, navštívíte jedno představení z repertoáru Činohry, Opery, Baletu či Laterny magiky a napíšete svou vlastní diváckou recenzi. Takto vzniklé recenze zveřejníme na webu Národního divadla. Vítání jsou diváci všech věkových kategorií.

Zajímá nás, co si o tvorbě v Národním divadle myslí právě ti, pro které dennodenně hrajeme! Nejblíží vybrané inscenace pro program *Bavme se o divadle!* jsou *Naši furianti* (činohra), *Popelka* (balet), *Švanda dudák* (opera).

Více informací na webu ND v sekci doprovodných programů ND+ a u lektorky Daniely von Vorst, d.vonvorst@narodni-divadlo.cz.

Dramaturgyně Činohry Ilona Smejkalová a lektorka ND+ Daniela von Vorst na jedné z akcí ND+
Foto: archiv ND+

Gaetano Donizetti

Lucia di Lammermoor

Koncertní provedení

Lucia di Lammermoor je patrně nejproslulejší z tragických oper Gaetana Donizettiho. Titulní role obdařená řadou efektních a virtuozních čísel byla ozdobou repertoáru takových pěvkyní 20. století, jakými byly Maria Callas, Joan Sutherland nebo Edita Gruberová.

Ve Státní opeře v této roli vystoupí mladá česká pěvkyně **Lucie Kaňková**, která se pražskému publiku už představila v náročných partech jako Mozartova Královna noci v *Kouzelné flétně*, Verdiho Violetta v *Traviatě* a Gilda v *Rigolettovi*.

Dirigent: **Andrij Jurkevč**
Sbor Státní opery
Orchestr Státní opery

Uvádíme
11. března 2023
ve Státní opeře

Lucie Kaňková
Foto: T. Kijas

ND CAFÉ
S VEDOUCÍM
DOPRAVY

ND+

FOTO: SOUČERNÝ ARCHIV

Logistika přepravy mezi budovami Národního divadla je náročná disciplína. Jak velký je vozový park, kam se denně jezdí, co odkud a kam převáží a jak funguje zájezdová doprava? O tom budeme mluvit s Petrem Tollarem, vedoucím dopravy, skladů dekorací a prádelny ND. U šálku kávy se můžete zeptat na vše, co byste se o jeho profesi chtěli dozvědět. Setkání je zdarma, veřejně přístupné a koná se po změně prosincového termínu v úterý 9. února 2023 od 17.30 ve foyeru Nové scény.

Záznamy z předchozích setkání můžete zhlédnout na webové stránce programu: <https://www.narodni-divadlo.cz/cs/predstaveni/nd-cafe-2117986>

Buďme společně divadlu blíží!

Koncert

Matiné k 199. výročí narození Bedřicha Smetany

Již tradičním dopoledním koncertem si v Národním divadle připomeneme výročí narození Bedřicha Smetany, jedné z nejvýznamnějších postav dějin české hudby a Národního divadla.

Neděle
5. března 2023 od 11.00,
Národní divadlo

Bedřich Smetana
Foto: archiv

Nenakupujte vstupenky od neautorizovaných prodejců!

Národní divadlo doporučuje divákům nakupovat vstupenky výhradně přes pokladny, oficiální web divadla nebo autorizované prodejce. V posledních dnech se vyskytlo několik falešných vstupenek od náhodných prodávajících na internetu. S neplatnou vstupenkou nemůže být návštěva divadla umožněna. Národní divadlo nenese za vstupenky zakoupené u neautorizovaných prodejců žádnou odpovědnost. V případě podezření na falešné vstupenky a spekulativní prodejce nás kontaktujte na e-mailu: info@narodni-divadlo.cz.

Petr Borkovec a Matyáš Havrda
Foto: Z. Sokol

Tragédie jsou krásné, inteligentní a dráždivé

PETR BORKOVEC je spisovatel a překladatel, **MATYÁŠ HAVRDA** je akademik směřující svůj zájem mimo jiné k pozdně antické filozofii a společně překládají antické tragédie. Jaké události svedly jejich odborné cesty dohromady? Jak společný překlad probíhá a jaká byla práce na *Bakchantkách*, které v režii Jana Friče uvede Činohra ve Stavovském divadle? O tom s nimi hovořila dramaturgyně inscenace Nina Jacques.

Jaký jste měli pocit z první čtené *Bakchantek*?

PETR: Velice dobrý! Ačkoli to bylo částečně těžké, protože bych text nejraději četl celý sám a představil ho hercům především rytmicky. Ale líbilo se mi to i tak. Díky mladému týmu jsem cítil veliký zájem o samotnou hru a bylo vidět, že si ji udělají tak, aby ji rádi hráli. Režisér Jan Frič je plný spontánních nápadů, které se pak trochu mění a začleňují do nějaké struktury, ale vlastně se neztratí. Člověk ze začátku neví, jestli těm nápadům má důvěřovat, ale pak se ukazuje, že mají víc vrstev. Nebo se ty vrstvy vytvoří podle nápadů, kdo ví. Frič dovede okouzlovat. Jeho bláznivost, hravost a určitá vyšínutost ale úplně zmizely ve chvíli, kdy jsem překlad zdržoval. Tehdy se mi zjevila jiná tvář.

MATYÁŠ: On trochu klame tělem, protože působí dojmem, že se chce především bavit. Ale když ho pak sledujete při práci, zjistíte, že dokáže vyhmátnout podstatné momenty a je vůči té hře velmi aktivní.

Vaše spojení je poměrně unikátní, jak vás napadlo začít společně překládat antické hry?

MATYÁŠ: Nás by to nikdy nenapadlo, ale vymyslel to J. A. Pitínský, který chtěl nový překlad *Krále Oidipa* pro svou inscenaci v HaDivadle. To bylo počátkem roku 1998. Když se stal později Josef Kovalčuk šéfem Činohry Národního divadla, objednal si u nás překlad *Oresteie*, což jsou vlastně tři hry. A pátou jste si teď po dvaceti letech objednali vy.

Váš první překlad si vybral Jan Frič i pro svou inscenaci a je v současné době na repertoáru Národního divadla. Znalí jste se s Petrem předtím?

MATYÁŠ: Neznali. Vzniklo to tak, že Pitínský se s Petrem a Jánošem Kristem, dramaturgem HaDivadla, sešel v Divadle Na zábradlí. Pitínskému se líbila Petrova poezie a chtěl od něj přebásněného *Oidipa*, ale potřeboval někoho, kdo by mu hru přeložil z řečtiny. U vedlejšího stolu náhodou seděla moje kamarádka Majda Platzová, která to slyšela, a řekla jim, že zná někoho, kdo umí řecky. Z telefonní budky mi zatelefonovala, jestli bych za nimi nechtěl přijít.

PETR: A on vážně hned přišel!

MATYÁŠ: Krátce předtím jsem v antikvariátu koupil starou edici *Oidipa*. Prolistoval jsem si to a přišlo mi to srozumitelné, tak jsem si řekl, že by se to dalo zvládnout. Bydlel jsem tehdy na Malé Straně, do Divadla Na zábradlí jsem to měl přes most. Tak jsme se s Petrem poprvé potkali. Samotný překlad potom vznikl trochu ve spěchu, nicméně ta Pitínského inscenace byla velice úspěšná a dlouho se hrála.

PETR: Trochu ve spěchu například znamená, že se zkoušel nedopřekládaný text a já v půlnoci do Brna faxoval, co se bude zkoušet ráno.

Člověk ze začátku neví,
jestli těm nápadům má
důvěřovat, ale pak se
ukazuje, že mají víc vrstev.
Nebo se ty vrstvy vytvoří
podle nápadů, kdo ví.
Frič dovede okouzlovat.

Jak probíhala práce na překladu *Bakchantek*?

MATYÁŠ: Moje práce je hlavně badatelská. Seženu si hlavní edice, komentáře a další doplňující literaturu a tu hru studuji. Rozkryvám její významové nuance, souvislosti a výsledek vyjádřím v podobě dosti komplexního textu, který je částečně doslovným překladem a částečně komentářem, včetně poznámek k veršovým rozměrům a podobně. Petr to všechno vstřebá a přetaví do výsledného básnického tvaru. Pak to ještě spolu upravujeme. Občas si zahraju na básníka a nějaký verš tam vpašuju, Petr mi zas někdy vysvětlí místo, které jsem pochopil špatně.

PETR: Od Matyáše dostávám text, který je samozřejmě kompletně v češtině, čili doopravdy překládá on. Ale nemohu říct, že moje práce spočívá v tom, že přesunuju slova, aby to tak nějak celé vypadalo lépe, a občas tam šoupnu rým. Matyáš je velice pečlivý a podrobný a ná-

paditý a předkládá mi takový text-les, který je rozprostřený do mnoha a mnoha poznámek, možných interpretací, upozornění na souvislosti, plný drobných výkladů – a všechno je to rozšířeno o možnosti dennodenní konzultace s ním, takže já od něj dostávám takové prostředí, ve kterém se snažím zorientovat. V případě *Bakchantek*, které mi připadají jako „hra-výkřik“, 1 600 veršů poměrně vypjaté poezie, jsem poprvé nepřekládal lineárně.

Vy jste se snažil vyhnout slovu „bakchantky“. Dokonce jste nám přeloženou hru poslal pod názvem „Vznícené“. Proč?

PETR: Nechtěl jsem ho použít, protože se mi zdá, že na slovo bakchantky je navázáno mnoho různých konotací, které jsou spíše tělesné, až erotické, až pornografické. Stačí si to zadat do Googlu. Z nějakého důvodu jsem si řekl, že bych to slovo nepoužil, zvláště když mi Matyáš na druhé stránce napsal, že bakchantky jsou vlastně především ženy, do kterých vstoupil bůh a působí v nich. Že je „vzněcuje“ a „vytrhává“ atd. Uvědomil jsem si, že vytržení znamená, že je někdo mimo sebe a zároveň je vytržený ze svých režimů, což je něco, co Dionýsos do Théb přináší. Začal jsem shromažďovat podobná slova a napadlo mě, že by bakchantky dostávaly různá pojmenování podle toho, kdo o nich mluví a v jakém kontextu. A že budou mít hodně jmen, jako mívají tajemné nebo zlověstné věci a bytosti. To samé jsem přenesl i na posvátnou hůl thyrsos, protože jsem věděl, že to slovo nechci používat. Je mi také cizí a nechtěl jsem ho tam, takže tam také nepadne, opět jsem zvolil spoustu různých opisů. Kdybych s takovými rozhodnutími byl sám, tak si myslím, že bych velmi rychle ujel někam do svých zálib, ale je výborné, že to se mi nemůže stát. Víím, že se na Matyáše můžu spolehnout, že je k tomu vnímavý, jde se mnou, ale vždy umí říct, že to a ono je za hranou.

**To je asi jiné, než když se věnujete své autor-
ské tvorbě...**

PETR: Jistě, to je jiné. Když píšu, nerozumím vůbec ničemu. Tady se mohu kdykoli přeptat.

Ve výsledku vznikají překlady dva. Matyášův podstročnick s bohatým poznámkovým aparátem a Petrův básnický překlad. Větrné mlýny vydaly obě verze vašeho *Krále Oidipa* vedle sebe, což je pro čtenáře nesmírně zajímavé. V čem je váš přístup odlišný?

MATYÁŠ: My máme jasně vymezené role, které nám dávají určitou svobodu. Já mám svobodu zkoumat, co text znamená, a nemusím se příliš starat o to, jak vtipně nebo působivě to vyjádřím. Jednu věc můžu přeložit více způsoby a ještě k tomu přidat poznámku, abych vysvětlil, co mám na mysli. Petr se pohybuje v prostoru, který je na jedné straně vymezený tím, co jsem já z textu vyčetl, a na druhé straně vkusem básníka, který chce čtenáře okouzlit. V tomhle prostoru si může dělat, co se mu zlíbí, hrát si, experimentovat. Jeho překlad je básnický, ale není svévolný, protože je stále korigovaný mojí interpretací. Ale o to je možná svobodnější, protože se nemusí bát, že by úplně ztratil stopu.

PETR: My jsme nikdy nedělali překlad přímo pro inscenaci, vždycky jsme překlad připravovali k vydání, aby sloužil i pro jiné inscenátory. To pro mě znamená dodržet všechny vyhrávky, všechno, co mi Matyáš nabídne. On mi jednou při překládání Aischyla řekl něco v tom smyslu, že když je v textu metafora, musí se dodržet

proto, že v ní je cítit autor, že právě tady je skryt! Možná to řekl trochu jinak, ale na mě to zapůsobilo takhle a držím se toho. Lidé si občas myslí, že především text upravují, aby se to dalo hrát. Asi to je částečně pravda, protože já nepřekládám, já jsem skutečně na pomezí překladatele a jazykového inscenátora.

MATYÁŠ: Spojení podstročnicku a básnického překladu nabízí komplexní pohled na celou hru. Pak přichází ještě vaše jevištní interpretace, a to dohromady dává svědectví o tom, co z původního jádra může dnes někoho oslovit.

To je pro inscenátory asi nejtěžší, představit tu hru způsobem, aby ji i dnešní diváci mohli vnímat otevřeně, bez předsudků...

MATYÁŠ: Můj pohled je samozřejmě staromilský, protože je to pohled člověka, který se stává jakýmsi návštěvníkem starověkého světa. Je nám strašně vzdálený a cizí, mnohem víc, než si asi dokážeme představit. Já mám možnost se do toho ponořit, nakolik mi to moje znalosti umožní, ale výsledek je obtížně přenositelný do dnešní doby.

PETR: Matyáš mi předává hluboký a komplexní pohled, ve kterém já se pak snažím orientovat.

MATYÁŠ: Já nevím, jestli je hluboký, ale je mnohovrstevný. Antičtí dramatici pracovali

s tradičními náměty, které byly všeobecně známé a opakovaně inscenované, ale invenčním způsobem je přetvářeli, experimentovali s nimi, aktualizovali je. V tragédiích sice většinou nejsou odkazy k dobovým událostem, to se dělalo v komediích. Tragédie až na výjimky zůstává v symbolické, nadčasové rovině. Ale stejně pomocí tradičních zápletek artikuluje témata, která byla pro dobového diváka významná. Zároveň ho oslovuje právě tím, že se odvolává na něco dávného a všeobecně známého, a také to musí dělat způsobem vzrušujícím a zábavným, jinak by hra propadla. Vzniká tak text, který v sobě obsahuje mnoho časových a významových vrstev, ze kterých ale dnešní divák nevnímá téměř nic, protože v těch příbězích nevyrostal a má jiné problémy. Čtenář jako já, kterého ten starý svět zajímá sám o sobě, může část těch ztracených významů zachránit, ale těžko bude radit inscenátorovi, které z nich mohou být přitažlivé pro dnešního diváka.

Co pro vás znamená překládání antických her?

PETR: Mám tu práci rád, protože u ní trochu studuju. Uspokojuje mě, že musím zabrat jinak, než jsem zvyklý. Také je krásné, že jsem intenzivně s někým při práci v kontaktu, na to nejsem příliš zvyklý. Máme s Matyášem, myslím, pěkný vztah! Je to velká slast pracovat s někým, kdo je dostatečně kritický. Díky komu si můžu dovolit být intuitivní a zkoušet si různé věci, protože ten druhý mi neustále stanovuje rámce. Musím říct, že býval daleko přísnější než teď u *Bakchantek*. Je prostě pěkné být v takové dvojici.

MATYÁŠ: Tragédie jsou krásné, inteligentní a dráždivé. Je to poezie, která nastoluje zajímavá témata, předvádí konflikty, zpochybňuje jistoty. A zrovna *Bakchantky* mě fascinovaly od mládí. Překládat ty texty s Petrem je skvělé, protože je důležité, aby zněly melodicky a živě. On tomu dává charisma.

Kdyby za vámi teď přišel inscenační tým s dalším takovým úkolem, tak byste ho přijali?

PETR: Musím upřímně říct, že všechno, co jinak dělám, je lehčí než tohle. I vlastní psaní. Alespoň se mi zdá. Takže nyní bych se do něčeho dalšího nehrnul.

MATYÁŠ: To se nedá předem odhadnout, záleželo by na okolnostech. My jsme oba dost zaměstnaní a máme jiné projekty. Hodnota téhle práce spočívá v tom, že nás oba hrozně baví a naplňuje, ale je to taky otázka času. Pokud by se objevil nějaký projekt, který by sliboval, že nás takhle nadchne, asi to nemůžeme vyloučit, ale momentálně nic neplánujeme.

Nina Jacques

Petr Borkovec a Matyáš Havránek
Foto: Z. Sokol

Činohra

Umělečtí ředitelé Činohry:

MARTIN KUKUČKA
LUKÁŠ TRPIŠOVSKÝ

„Expresionistická atmosféra, synkopická gestika milostného aktu a precizní distingovaný projev českých herců vytvářejí sladěný celek, který ukazuje divákům společenský kolotoč unášený proudem dějin a trpící vlastní prázdnotou.“

Brigitte Salino, Le Monde

Arthur Schnitzler

Rej

Překlad: **Pavel Novotný**

Režie: **Arthur Nauzyciel**

Hrají: **Jana Pidrmanová, Petr Vančura,**

Jindřiška Dudziaková, Šimon Krupa,

Veronika Lazorčáková, Robert Mikluš,

Pavína Štorková, Vladimír Javorský,

Gabriela Mikulková j. h. a David Matásek

Uvádíme

2., 3. a 8. února 2023

ve Stavovském divadle

Pavína Štorková
Foto: P. Neubert

Ladislav Stroupežnický

Naši furianti

Režie: **Martin Františák**
Dramaturgie: **Jana Slouková**
Scéna a kostýmy: **Eva Jiříková**
Světelný design: **Martin Špetlík**
Hudba: **Matěj Kroupa**
Pohybová spolupráce: **Tomáš Rychetský**
Hrají: **David Matásek, Martina Preissová, Šimon Krupa, František Němec, Ondřej Pavelka, Tatjana Medvecká, Radúz Mácha, Igor Orozovič, Magdaléna Borová, Filip Kaňkovský, Lucie Polišíenská, Vladislav Beneš, Matyáš Řezníček, Pavla Beretová, Eliška Friedrichová j.h., Marek Daniel j.h., Marie Poullová j.h., Csongor Kassai j.h. a Ondřej Malý j.h.**

Předpremiéra
1. března 2023

Premiéry
2. a 3. března 2023
v Národním divadle

Dále uvádíme
17., 19., 20., 21.
a 22. března 2023

„Každý člověk vidí kol sebe běžet sta – ba tisíce životů, ale nevidí je, nevnikl do nich, neponořil se v ně, nepoznal je... Rozmýšlel jsem, soudím-li o lidech spravedlivě, dívám-li se na svět bez předsudků, bez zlosti, bez vášně. Lidé se dívají podivně na svět.“ (Ladislav Stroupežnický v dopise své přítelkyni Elišce Rohlíčkové, 1872)

- 1 Jana Slouková, Martin Františák a Eva Jiříková
 - 2 Šimon Krupa a Ondřej Pavelka
 - 3 Lucie Polišíenská a Martina Preissová
 - 4 František Němec
 - 5 Igor Orozovič a Radúz Mácha
- Foto: M. Špelda

Břežnová činoherní premiéra v Národním divadle bude jistě ve znamení napjatého očekávání i velkého těšení. Divácky milovaná veselohra se silnou inscenační tradicí, první česká realistická hra na jevišti Národního divadla, která při své premiéře vyvolala obrovský skandál a teprve napodruhé získala obdiv a stala se, slovy autora, „*Prodanou nevěstou*“ činohry“, text nabízející příležitost pro skvělé herecké výkony silného souboru, mnohokrát citovaná slavná situace s punčem, souboje mezi tvrdohlavci, typické fanfarónství, vykutálenost a vychloubačnost, bitva o vlastní čest, Stroupežnického nekompromisní pohled na nadutost, zatvrzelost a umíněnost, mísení věcí veřejných s intimními, vzpomínka na zasuté křivdy a smutky, ale také boj o lásku a vlastní místo na světě – to vše jsou *Naši furianti*.

Téměř dvacet let od premiéry dosud posledního nastudování v režii Jana Antonína Pitínského (2004) se na jeviště Národního divadla tato hra vrací. Její režisér Martin Františák se zde dosud uvedl jako autor her *Doma* (2007 v režii Michala Dočkal) a *Karla* (2012, režie Jan Kačer). Nejen motivické zaměření části jeho tvorby, ale i množství inscenací, které má tento tvůrce za sebou, se vyznačuje tématy vztahu k domovu a k půdě, těžkosti hledání místa v mikrosvětě tvrdých vazeb malé obce a také vztahu člověka a krajiny jeho duše a světa. To vše, dohromady s originální Františákovou režijní poetikou, ukazuje, že *Naši furianti* jsou v těch nejlepších rukou a můžeme se těšit na nové uchopení, které jde svou vlastní cestou a přitom se nevzpouzí vnitřnímu charakteru této výborně zkomponované hry.

V ikonických rolích dvou hlavních sedláků obce uvidíme Davida Matáska (starosta Dubský) a Ondřeje Pavelku (radní Bušek), jako vykutálený švec Habršperk se představí Ondřej Malý, vysloužilého vojáka Bláhu ztvární Radúz Mácha, jeho soka o ponocení, krejčího Fialu Igor Orozovič, v roli obchodnice Markýtky uvidíme Pavlu Beretovou a v roli dědečka Dubského Františka Němce.

Můžeme se také těšit na silné ženy po boku silných mužů, Martina Preissová ztvární starostovou Dubskou, Taťjana Medvecká radní Buškovou a Magdaléna Borová Terezkou Fialovou. Jako Krystýna Fialová se představí studentka konzervatoře Eliška Friedrichová. V rolích mladých milenců uvidíme Marii Poulou (Verunka Bušková) a Šimona Krupu (Václav Dubský), nechybí samozřejmě manželé Šumbalovi (Lucie Polišenská a Filip Kaňkovský), majitel hospody Marek Ehrmann (Csongor Kassai), vesnický učitel Kudrlička (Matyáš Řezníček), „obecní vejboři“ Kožený (Vladislav Beneš) a náruživý včelař Šmejkal (Marek Daniel). V inscenaci samozřejmě nebude chybět ani výrazná hudební složka pod vedením Matěje Kroupy, autorkou scény a kostýmů je Eva Jiříková.

Ladislav Stroupežnický napsal už v roce 1887 svou hru o dění v malé jihočeské obci Honice, o velké bitvě o ponocení, která se tam v roce 1869 odehrála. Co nám ale říká *Naši furianti* dnes? Že i v jednadvacátém století si uvědomujeme, jak důležité je vysmívat se sebezahleděnosti a agresivnímu egoismu. Jak jednoduché je manipulovat s veřejným míněním a jak těžké je obstát s pravdou a poctivostí a uhájit si své místo ve světě. Že každý z nás může „jít na čest“ a bojovat za pravdu. Že lidé se od dob Stroupežnického nemění a jejich sny, touhy, půtky a nárazy myšlení a nemyšlení také ne. A že kus toho svého furiantství si v sobě nese každý z nás.

Jana Slouková

Eurípidés

Bakchantky

Kateřina Císařová, Pavlína Štorková
a David Prachař

Překlad: **Petr Borkovec** a **Matyáš Havrda**
Režie: **Jan Frič**
Dramaturgie: **Nina Jacques**
Scéna: **Dragan Stojčevski**
Kostýmy: **Marek Cpin**
Hudba: **Jakub Kudláč**
Světelný design: **Přemysl Janda,**
Jiří Podubský
Zvukový design: **Pavel Hořák**
Projekce: **Kateřina Blahutová**
Hrají: **Petr Vančura, Miloslav Kónig j. h.,**
Saša Rašilov, David Prachař,
Jana Pidrmanová, Jindřiška Dudziaková,
Veronika Lazorčáková, Pavlína Štorková,
Kateřina Císařová j. h. a Bert & Friends

Zpráva o tom, jak kdesi za humny probíhá největší večírek všech dob.

Do Théb přichází bůh Dionýsos, aby zdejší obyvatele zasvětil do svého kultu, jehož součástí jsou i jeho stoupenkyně bakchantky. Vášnivě ženy se během podivného rituálu oddávají orgiím a propadají do stavu připomínajícího absolutní šílenství. Jejich počínání se ovšem nelíbí thébskému vládci Pentheovi, jenž se dostává s neznámým cizincem do konfliktu. Bohužel netuší, kdo je jeho soupeřem, a nedbá rad svého okolí, aby projevil pokoru. Jenže příchod nového boha nepředstavuje nutně spásu, ale nový řád bez

pochyb. Kdo tedy má pravdu? Pentheus, který nechce pochopit, ale spíše pevně uchopit svět, nebo „aranžér davu“ Dionýsos? Možná, že rovnováha nemůže být nikdy bez chaosu...

Hudebně-divadelní inscenaci *Bakchantky*, ve které spolu s herci vystoupí popová kapela Bert & Friends a operní sbor, uvádíme v novém překladu Matyáše Havrda a Petra Borkovce, který vznikl přímo pro Národní divadlo.

Generální zkouška a předpremiéra
15. února 2023

Premiéry
16. a 17. února 2023
ve Stavovském divadle

Dále uvádíme
20. února
a 1., 14., 15. a 16. března 2023

David Prachař a Veronika Lazorčáková
Foto: P. Borecký

Dětský divadelní klub ND+

Petr Vančura
Foto: P. Borecký

Večer plný divadelních zážitků pro celou rodinu! Nechcete děti nechávat samotné doma, když jdete večer do divadla? Vezměte je s sebou! Činohra od února 2023 nabízí novou službu Dětského divadelního klubu – vy si užijete představení, zatímco vaše děti divadelní workshop pod vedením zkušených lektorů Národního divadla.

Vstupenka do Dětského divadelního klubu v ceně 150 Kč je k dispozici pouze se vstupenkou na večerní představení v týž den ve Stavovském divadle. Kapacita programu je 20 osob ve věku 6 až 12 let. Workshop se koná na zkušební Stavovského divadla, zahájí jej setkání dětí a rodičů s lektorkami v 18.15 ve vstupním foyer divadla. Program pro děti končí vždy shodně s představením.

Pilotní provoz klubu proběhne ve třech termínech, během *Bakchantek* 20. února 2023, derniéry *Netrpělivosti srdce* 30. března 2023 a reprízy *Oběda u Wittgensteina* 24. dubna 2023.

Těšíme se na vás i vaše ratolesti!

Ilustrační foto

Strhující Máj 420PEOPLE se vrací na Novou scénu

Režie a choreografie: **David Prachař**
a **Václav Kuneš**
Obsazení: **Nataša Novotná, Filip Staněk,**
Milan Odstrčil, Zuzana Herényiová,
David Prachař, Jan Kačer, Pavel Fajt
a **Ondřej Sifon Anděra**
Scéna: **Richard Maška**
Zvuk: **Martin Pošta**
Světla: **Jan Mlčoch**
Projekce: **Michal Barták**

Uvádíme

23. a 28. února 2023 v 19.00
a 24. února 2023 v 11.00
na Nové scéně

Jak moc známe *Máj*? Všichni jsme jistě schopni rozpomenout si na první verše, zvolat „Hynku, Viléme, Jarmilo!“ Ale dál? Dokážeme si uvědomit obsah, detaily, zachytit jeho náladu a uvědomit si přesahy, které toto nadčasové dílo připouští? Režisér David Prachař a choreograf Václav Kuneš již před lety představili Máchův *Máj* jako tanečně-činoherní koncept s cílem, aby se v jejich adaptaci setkala a prolulo co nejvíce uměleckých řemesel. *Máj* je tančen, hrán, zpíván, rapován i recitován.

„*Text jsme respektovali v celém jeho znění, i když jsme se nebránili práci s ním a našemu vlastnímu pojetí a výkladu,*“ říká David Prachař. „*Rytmus básně je velmi taneční,*“ vysvětluje Václav Kuneš, proč v *Máji* nachází inspiraci pro současný tanec. Můžete se tedy těšit na plnohodnotné setkání s krásou Máchových veršů, interpretaci činoherní i taneční a živý hudební doprovod bubeníka Pavla Fajta a Ondřeje Sifona Anděry, frontmana kapely WWW.

Inscenace vznikla v koprodukcí 420PEOPLE, Nové scény ND a Činohry ND.

420PEOPLE

www.420people.org

Milan Odstrčil, Václav Kuneš
a Zuzana Herényiová

Václav Kuneš a Zuzana Herényiová
Foto: P. Ovsík

U SODOVKY

Verunka byla moje první role v Národním divadle, v té době jsem ji po těhotné Káčce Winterové a nazkoušela za jedno odpoledne před představením. Pamatuju si na pocit z prvního obrazu té inscenace – setmělo se v hledišti, lidé ztichli a my nastoupili v úzkém pruhu světla na forbinu.

V zastaveném pohybu jsme začali vícehlasně zpívat „Hájku háječku, hájku zelený, na mě se hněvá můj potěšení!“... Poprvé mi srdce bušilo tak, že to muselo být slyšet i ve vzdáleném vesmíru druhé galerie, hrábě se mi třásly... a tak jsem se opřela o tóny. Neznám mnoho lepších způsobů, jak se zasoustředit a spojit se s divákem... nádherná chvíle být!...

V současnosti zkouším *Furianty* znovu. S režisérem Martinem Františkem, který mě okouzli. Svět je jinde a já po těch sedmi letech od derniéry taky, procházejí mnou otázky, které jsem si předtím nekladla. Proč dělat *Furianty* dnes? Jaké je téma? Co chceme říct? Stačí to? Prokletíme se ozdobami starého jazyka, krásnými jako výšivky na kroji, k ostrosti a krutosti, se kterou Stroupežnický hru psal, která v té době diváky pobuřovala a ze které teprve může vyjít sranda i tíha situací, směšnost postav, které jsou nám tolik podobné?

Je to pro mě velké zkoumání toho, co divadlo unese a jaký je vlastně jeho smysl. Teď.

A tak se znovu opírám o tóny. Během Vánoc jsem Matěje Kroupu, který se stará o hudební součást inscenace, bombardovala jihočeskými lidovými písněmi, protože lidovky miluju a ctím jako zdroj spojení s našimi kořeny a tedy lidstvím... jsem moc zvědavá, jestli aspoň jednu z nich Matěj „koupí“ a rozezná se v tom neuvěřitelném prostoru na začátku března.

Magdaléna Borová

V úterý 7. února oslaví obdivuhodné pŕlkulaté narozeniny Jana Preissová

Paní Jano,

toužebně a zoufale bych si přál být teď aspoň na chvíli skutečným básníkem, abych Vám dokázal k tomu blyštivému jubileu uvázat dostatečně košatou a bohatou kyticí z těch správných slov – adjektiv, epitet a metafor –, která by vystihla, jak krásná jste bytost a žena, jak si Vás vážím a kolik dobrého bych Vám chtěl popřát. Můj slovník mi ale v září té události připadá fádňní a ubohý. Jak se říká: někdy slova nestačí. Ale tady snad ani slova nejsou potřeba. My dva víme. Po tom, jak jsme si spolu zahráli, jak jsme spolu tančili, jak se setkáváme po výstupech v *Kyticí*... Nemusím nikomu popisovat, jaká jste, protože to všichni vědí. A kdo neví, ať si s Vámi taky zatančí – stačí vteřinový pohled do očí. Okamžitě ucítí, s jakou láskou žijete, hrajete

a přijímáte celý svět. Ale není to jen nějaká naivní, oddaná pasivní láska. Je v ní dobrota a něžnost, ale i zápal, vášeň, touha, humor, sex... Jiskří to! A to mě baví a to obdivuji! Neztraťte to. Nabíjí to nás ostatní. Skláním se a líbám a blahopřeji!! Víc si ale řekneme osobně – mlčky, s úsměvem z očí v oči.

A nebojím se, že byste přišla o tu zmíněnou kyticí, protože si ji uvážete z jednotlivých přání a gratulací, které se na Vás sesypou od vašich přátel, kolegů, rodiny a milovaného pana manžela. A nepochybuji o tom, že půjde o pugét gigantických rozměrů.

Igor Orozovič

O týden později, 14. února, bude slavit David Matásek. Blahopřeje Martina Preissová

Davide,

já s Tebou vlastně nejraději mlčím. Mlčí se vedle Tebe dobře. Už tolik let vedle Tebe sedávám na zkouškách, na schůzkách, v pauze při natáčení, na jevišti, v zákulisí i přímo ve tmě jeviště, než vstoupíme tam, kde už nás vidí divák. Troufám si říct, že ženám rozumíš, a vím, že tato Tvá superschopnost – mlčet, když vím, že je to potřeba – je Ti dána z vesmíru. A na druhou stranu umíš promluvit a buďto svojí trefnou a dobře promyšlenou glosou zrušíš napětí, nebo posuneš děj vpřed anebo rozpoutáš diskusi, ke které se nikdo neměl. Stavíš se za každých okolností na stranu slabších, snažíš se uklidnit emoce a mnohdy uklízíš i hrnky od kafe po těch, kteří je tam zanechali. Stojíš si za svým, a když se děje příkoří, ozveš se. Když někdo lže,

elegantně ho upozorníš na jeho lidskou chybu. Když se zamiluješ, oženíš se, a když se svět kolem Tebe už dlouho nesměje, pobavíš jej. A přesto přese všechno, v čem vynikáš, miluji nejvíc to, když mlčíš. To proto, protože vím, že se v Tvé hlavě rodí další skvělá věta, která řekne víc, než všechny právě jinými řečené. A ještě je na tom Tvém mlčení něco k vyzdvižení. Sluší Ti to! A to i přesto, že jsem si v tom blaženém tichu v Tvé společnosti uvědomila, kolik je Ti roků. Nevěřím! A doufám, že až se v osmdesáti potkáme v rolích starých manželů, protože na divadelní manžele bychom si mohli udělat licenci, tak si spolu zase pěkně zamlčíme.

Tvá M.

FOTO: J. ŠIMANDL

FOTO: J. HRDÁČKO

Spojují nás velké vize,
ale dobře víme, kde jsme doma.

ARICOMA

Laterna magika

Umělecký šéf souboru:
RADIM VIZVÁRY

Robot Radius

Souboj člověka a umělé inteligence
o nadvládu nad světem.

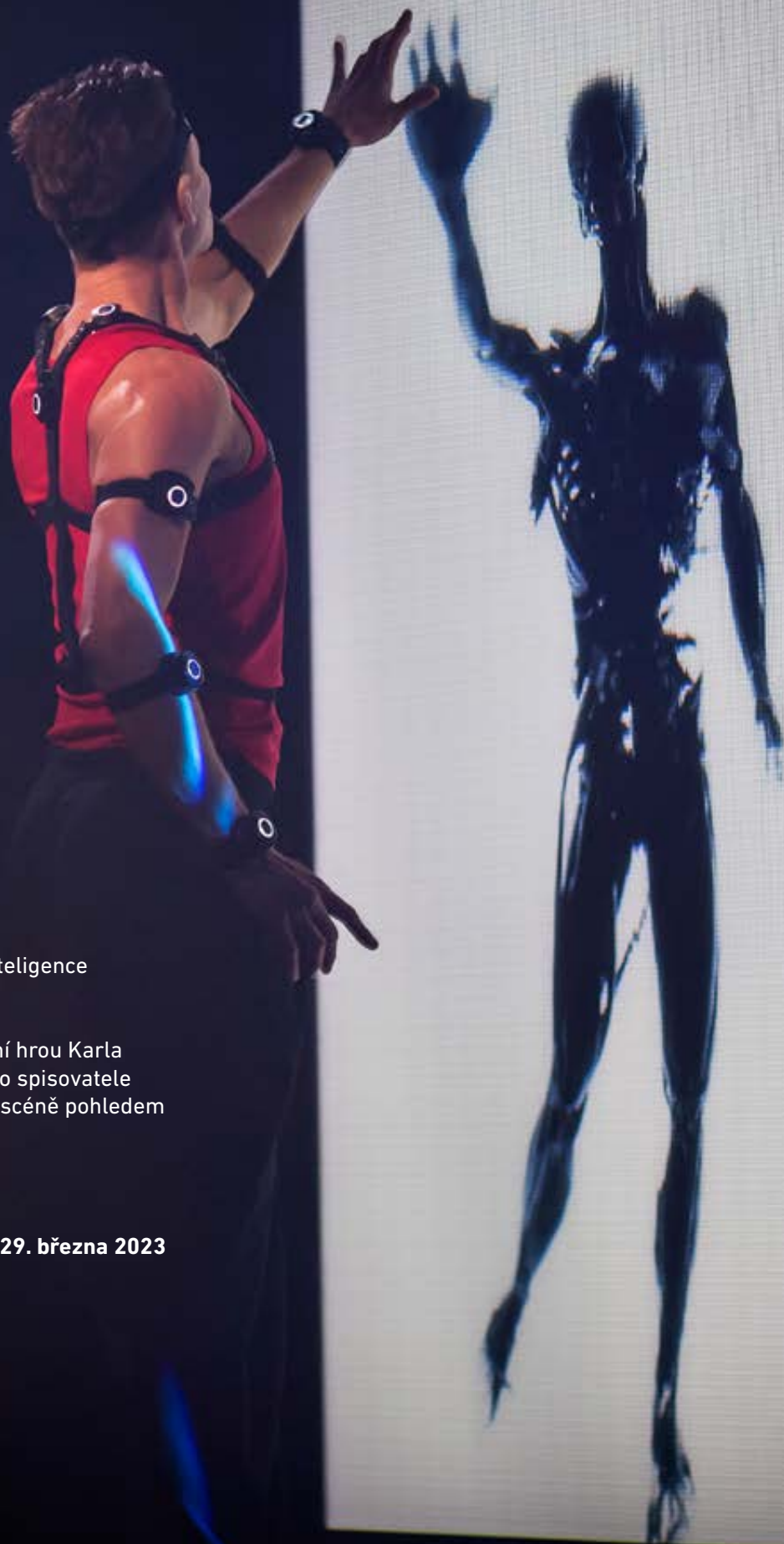
Volně inspirováno divadelní hrou Karla
Čapka *R.U.R.* Odkaz velkého spisovatele
a humanisty ožívá na naší scéně pohledem
tvůrců 21. století.

Uvádíme

**8. a 9. února a 1., 2., 28. a 29. března 2023
na Nové scéně**

Radim Vizváry
Foto: V. Brtnický

Pozemní i vzdušná...

Jsou tři a v inscenaci Laterny magiky *Krajina těla* reprezentují uměleckou sféru, která dosud nebyla pro toto multižánrové těleso úplně typická – akrobacii. Nejmladší z nich, **MATĚJ PETRÁK** vystupuje hned ve třech inscenacích – *BatoLaterna*, *Zázrak (s)tvoření* a *Krajina těla*. Jeho kolega **JINDŘICH PANSKÝ** se s ním potkává v *Zázraku (s)tvoření* a *Krajině těla*, ve které se k nim přidává i třetí akrobat, **LUKÁŠ MACHÁČEK**. Co je spojuje kromě profese, jak vnímají inscenaci, ve které se potkávají, a jaká první myšlenka je napadne, když se řekne Laterna magika?

Matěj Petrák

Čím je pro tebe *Krajina těla* výjimečná nebo jiná než ostatní inscenace, ve kterých účinkuješ?

Pohanství a mytologie je něco, co mě od malička baví a zajímá. Když jsem dostal nabídku být součástí inscenace s těmito motivy, velmi mě to potěšilo. Co se týká interpretační stránky, tak nejzásadnější je pro mě možnost využití corporeal mime (*technika tzv. tělesného mimu, pozn. red.*) v praxi. Zatím jsem neměl mnoho šancí tuto techniku vyzkoušet přímo na jevišti, a tak jsem za tuto možnost moc rád.

Spojuje tě něco navíc s kolegy Jindrou a Lukášem kromě zmíněné inscenace?

Kromě jiných společných inscenací to bude pravděpodobně to, že byli mými vysněnými kolegy. Viděl jsem je totiž kdysi hrát jedno představení, které mi ukázalo, čemu bych se chtěl v budoucnu věnovat. Všechny nás pojí samozřejmě přátelství. Tedy, aspoň doufám, že to také řeknou. Zároveň jsou pro mě ukázkou, že člověk sice stárne, ale akrobat v důchodovém věku stále ledasco zvládne.

Co v tobě evokuje název Laterna magika?

S tímto názvem se mi pojí takový opar legendárnosti. Dost lidí mi vyprávělo hezké vzpomínky na Laternu magiku a snad se o ní bude vyprávět i nadále.

Jaká je podle tebe nejdůležitější dovednost, kterou v rámci své profese musíš umět?

Nedokážu jmenovat jednu. Nejzásadnější je mít trpělivost... s tím mám problém, ale pracuji na tom. A samozřejmě je důležitá schopnost improvizace, seberozvoj, šlechtit fantazii, být otevřený tomu poznávat nové věci. Umět pozorovat, co se děje, a vstřebat to. Jo, a také umět kotrmelec (*smích*).

Jindřich Panský

Čím je pro tebe *Krajina těla* výjimečná nebo jiná než ostatní inscenace, ve kterých účinkuješ?

Nemá jasnou dějovou linku. Inscenací se nese nepopsatelná atmosféra, která začne prvním obrazem a končí posledním zhasnutím světel. Pro mě, jako pro účinkujícího, je to silný pocit.

Spojuje tě něco navíc s kolegy Matějem a Lukášem kromě zmíněné inscenace?

Ano, dlouhá společná léta v cirkusové skupině. To znamená spousty zážitků z tvorby inscenací, natáčení, hraní, cestování. A samozřejmě nás pojí i přátelství mimo práci.

Co v tobě evokuje název Laterna magika?

Historie, multižánrovost (taneční divadlo, nový cirkus, pohybové divadlo, činohra, aj.), audiovizuální prvky, film, hudba, originalita, kreativita, experiment.

Jaká je podle tebe nejdůležitější dovednost, kterou v rámci své profese musíš umět?

Pro mě je nejdůležitější zůstat v tzv. pracovní formě. Inscenace, ve kterých hraji, jsou fyzicky náročné, a abych je byl schopný odehrát, musím se udržovat v tréninku. A přemluvit se ke každodennímu tréninku je někdy dost těžké.

Lukáš Macháček, Matěj Petrák a Jindřich Panský
Foto: Z. Sokol

Lukáš Macháček

Čím je pro tebe *Krajina těla* výjimečná nebo jiná než ostatní inscenace, ve kterých účinkuješ?

Svou lehkostí v pojetí imaginace a času. Neviděl jsem sice představení z pozice diváka, ale ze svého pohledu na jevišti a v zákulisí mám pocit svobody a příjemného toku myšlenek, stejně jako se řeka vine skrze úbočí skal. A čas, který udává konečnost našich životů, vytváří výjimečný obraz souhry mladých a starých tanečníků. Společné přítomnosti na jevišti si vážím.

Spojuje tě něco navíc s kolegy Jindrou a Matějem kromě zmíněné inscenace?

Jistota, že je mám. Známe se už dlouho a prožili jsme mnoho chvil, které dalece přesahují pouhou spolupráci na inscenacích a akrobacii. Ať už v dobrém, nebo ve zlém. Vážím si lidí, kteří mají zásady a stojí si za svým názorem. Jindra s Matějem takoví jsou.

Co v tobě uvokuje název *Laterna magika*?

Překvapení, pohyb, novátorství a technologie budoucnosti skryté v příběhu jeviště. Poslední dobou mě myšlenky na *Laternu magiku* odkazovaly spíše k minulosti a době její největší slávy. O tomto tématu se beztak už delší dobu mluví, ale je těžké být neustále o krok napřed. Zvlášť v dnešní

době, kdy se společnost technologicky posouvá závratnou rychlostí kupředu. Velké změny často bolí, ale v tuto chvíli osobně cítím, že změna je to, co *Laterna* potřebuje. Myslím si, že je Radim Vizváry, coby umělecký šéf, člověk na správném místě.

Jaká je podle tebe nejdůležitější dovednost, kterou v rámci své profese musíš umět?

Stojka a kotoul (*smích*), ne teď vážně. Člověk jako performer se od určité úrovně nejen akrobacie dostává do pozice, kdy už jen svou přítomností musí u ostatních kolegů vzbuzovat pocit jistoty. A tu jistotu navíc neustále potvrzovat pokaždé znovu a znovu, když na to přijde. Možnost spolehnout se, že udělám přesně to, co mám, dává lidem, kteří se mnou stojí na jevišti, odvahu vrhnout se střemhlav k zemi s rukama za zády a nebát se o svůj život. A na oplátku mi to zpětně umožní čistý pohyb a bezchybně reagovat. Chyby se samozřejmě stávají, nejsme stroje. Jde jen o to se z nich co nejdřív a nejvíc poučit.

Dita Táborská

Matěj Petrák,
Lukáš Macháček,
Jindřich Panský
Foto: V. Brtnický

Jindřich Panský,
Matěj Petrák,
Lukáš Macháček
Foto: Z. Sokol

Matěj Petrák,
Lukáš Macháček,
Jindřich Panský
Foto: Z. Sokol

Výstava Mr. Kriisse In Our Hands zahájena!

V rámci spolupráce Laterny magiky s umělcem **KRISTIÁNEM MENSOU** (aka Mr. Kriissem) jsme měli možnost oficiálně zahájit jeho výstavu *In Our Hands*.

Vernisáž se konala v pátek 21. ledna od 18.00 v prostorách Café NONA na Nové scéně. Úvodního slova se ujal umělecký ředitel Laterny magiky Radim Vizváry spolu s tanečníkem a výtvarníkem Mr. Kriissem. Autor seznámil návštěvníky nejen s kresbami vystavenými v kavárně, ale také s krátkým animovaným filmem, který lze

zhlédnout ve Videogalerii Nové scény. Na pódiu je poté vystřídal hudebník Thom Artway, mladý úspěšný český zpěvák, skladatel a kytarista zpívající anglicky, v jehož tvorbě se potkává folk, pop a rock. Zbytek večera se poté nesl v hudebním duchu funku, soulu a jazzu pod taktovkou DJ Rubba Dubba.

Výstavou, kterou tvoří 21 děl, se Mr. Kriss snaží poukázat na myšlenku, že osud naší Země a stav přírody je pouze v našich rukách. K tomu využívá kombinace detailní fotografie těla a kresby.

Výstava *In Our Hands* bude k vidění **do 18. března**, každý všední den od 10.00 do 00.00 a o víkendu pak od 11.00 do 00.00.

Radim Vizváry a Kristián Mensa
Foto: Z. Sokol

DJ Rubba Dubba
Foto: Z. Sokol

Thom Artway
Foto: Dee Koláčová

Obraz Kameny s rameny
Foto: Dee Koláčová

Opera

Umělecký ředitel Opery Národního divadla
a Státní opery:
PER BOYE HANSEN

Alexander Zemlinsky

Šaty dělají člověka

(Kleider machen Leute)

Dirigentka: **Giedrė Šlekytė**
Režie: **Jetske Mijnsen**

Sbor Státní opery
Orchestr Státní opery
Balet Opery Národního divadla

Premiéry
24. a 26. února 2023
ve Státní opeře

Nad partiturou opery *Šaty dělají člověka*
Foto: S. Gherciu

- ¹ V roli Wenzela Strapinského se představí Joseph Dennis
 - ² Jeho milou Nettchen ztvární držitelka Ceny Thálie 2022 Jana Sibera
 - ³ Kostýmy pro tuto inscenaci vytvořila Julia Berndt
- Foto: S. Gherciu

Alexander Zemlinsky

Dirigentka: **Giedrė Šlekytė**
 Režie: **Jetske Mijnsen**
 Scéna: **Herbert Muraier**
 Kostýmy: **Julia Berndt**
 Choreografie: **Dustin Klein**
 Světelný design: **Bernd Purkrabek**
 Sbormistr: **Adolf Melichar**
 Dramaturgie: **Jitka Slavíková**

Šaty dělají člověka

(Kleider machen Leute)

Osoby a obsazení

Wenzel Strapinski: **Joseph Dennis**
 První krejčovský tovaryš: **Daniel Matoušek**
 Druhý krejčovský tovaryš: **Michal Marhold**
 Úřední rada: **Jaroslav Patočka**
 Nettchen: **Jana Sibera**
 Melchior Böhni: **Markus Butter**
 Adam Litumlei: **Pavel Švingr**
 Paní Litumleiová: **Sylva Čmugrová**
 Polykarpus Federspiel: **Jan M. Hájek**
 Häberlein: **Philippe Castagner**
 Paní Häberleinová: **Stanislava Jirků**
 Pütschli-Nievergelt: **Jan Hnyk**
 Hostinský: **Ivo Hrachovec**
 Hostinská: **Milena Stričević / Lucie Svačinková**
 Kočí: **David Nykl**
 Kuchařka: **Kristina Kubová / Eliška Mourečková**
 Sklepník: **Nenad Milanović / Zdeněk Haas**
 Pikolík: **Lucia Bildová / Alžběta Frošová**

Sbor Státní opery
Balet Opery Národního divadla
Orchestr Státní opery

Premiéry
24. a 26. února 2023
ve Státní opeře

Dále uvádíme
3., 9. a 18. března 2023

Dělají šaty člověka?

Co udělá s městečkem plným maloměšťáků jeden hezky oblečený mladík? Tak přesně touhle otázkou se zabývá opera Alexandra Zemlinského *Šaty dělají člověka* – nová inscenace v cyklu Musica non grata, jejíž premiéru chystá operní soubor na 24. února. Komická sonda do našeho svědomí či zrcadlo nás samých, jak snadno se necháme přechytračit vnějšími pozlátky světa, se vrací na jeviště Státní opery po 101 letech a ujímá se jí nejen fantastický inscenační tým, ale těšit se můžeme i na skvělé české a zahraniční pěvce.

„*Karikatura – bez brady, s vyvalenými očima a příliš divokými pohyby,*“ zapsala si do svého deníku v únoru roku 1900 tehdy dvacetiletá Alma Schindlerová. Tak na ni zapůsobil osmadvacetiletý dirigent a skladatel **Alexander Zemlinsky**, jemuž po jeho rodičích kolovala v žilách muslimsko-židovsko-křesťanská krev. Oč menší vzrůstem, o to větší duchem, říká se. Koneckonců i vybírává Alma, navzdory počáteční antipatii, nakonec volila mezi ním a Gustavem Mahlerem!

To bylo ještě ve Vídni, než se v roce 1910 po smrti Angelo Neumanna, prvního ředitele Nového německého divadla v Praze, rozhodl jeho nástupce Heinrich Teweles učinit Zemlinskému nabídku stát se hudebním ředitelem této prestižní pražské operní scény. A ten jí přijal. „*Povoláním Alexandra von*

Zemlinského do funkce prvního kapelníka [Nového německého divadla] a poradce ředitelství v hudebních záležitostech odpadla všem, jimž leží budoucnost naší opery na srdci, velká starost. Aniž bychom chtěli soudit předem, můžeme se z této volby jen radovat. Neboť se Zemlinským nenastupuje na nejzodpovědnější místo našeho hudebního života dirigent vybraný jen náhodně z houfy více nebo méně známých kapelníků, nýbrž autorita a osobnost s jasným profilem, nositel jména, které zároveň znamená program. Program skutečného, žádnému směru poplatného hudebníka, umělce, který nezná koncese vůči sobě ani jiným a který se jeví nejen schopný plnit uložené mu úlohy, nýbrž stát se i v širším smyslu hlavou všech, kteří jsou spojeni společnými hudebními zájmy,“ tak v dubnu 1911 vítal Zemlinského pražský německý tisk.

Pěvci se mění v tanečníky
 Foto: S. Gherciu

1

2

3

Léta v Praze

Alexander Zemlinsky spojil svůj život s Novým německým divadlem na šestnáct let od roku 1911 do roku 1927 a od samotného počátku se pustil do práce s ohromným elánem. Jen v první sezoně nově nastudoval Mozartovu *Kouzelnou flétnu* a *Figarovu svatbu*, Wagnerova *Tannhäusera*, *Valkýru*, *Lohengrina*, *Tristana a Isoldu* a *Mistry pěvce norimberské* a Weberova *Čarostřelce*. Celkem během svého působení v Novém německém divadle osobně uvedl na šedesát oper a vůbec poprvé, byť v německých překladech, představil na této scéně operu českou, která byla do té doby čistě doménou Národního divadla: v roce 1924 *Hubičku*, následujícího roku *Prodanou nevěstu* a roku 1926 *Její pastorkyňu*. Jedním z nejprogresivnějších operních domů Evropy se však Nové německé divadlo stalo zejména díky dovozu atraktivních novinek, včetně uvedení několika světových premiér. Sám Zemlinsky zde nastudoval Hindemithova *Cardillaca* a jeho tři aktovky *Vrah, naděje žen, Svatá Zuzana* a *Nusch-Nusch*, Krenkovu operu *Jonny vyhrává*, *Vzdálený zvuk* a *Hledače pokladů* Franze Schreкера nebo *Mrtvé město*, *Polykratův prsten* a *Violantu* Ericha Wolfganga Korngolda. Do hudební historie se pak zapsala světová premiéra monodramatu Arnolda Schönberga *Očekávání* v roce 1924. A samozřejmě nechyběly ani Zemlinského opery, byť času na kompozici zbývalo málo: *Bylo nebylo* (1912 a 1915), *Florentinská tragédie* (1917), *Šaty dělají člověka* (1922) a *Trpaslík* (1926). V roce 1934 pak uvedl Zemlinského nástupce Georg Szell ještě operu *Křídový kruh*.

Zemlinsky také pokračoval v pravidelných abonentních koncertech divadelního orchestru, které v roce 1887 zavedl Angelo Neumann a které se v průběhu let staly významnou součástí pražského hudebního života. Základ repertoáru za Zemlinského éry tvořili Beethoven, Brahms a Bruckner, téměř v každé sezoně zazněl Mahler, často Richard Strauss.

Schönbergovi uvedl orchestrální verzi *Zjasněné noci*, *Pelléa* a *Mélisandu* a roku 1921 zazněl pod Zemlinského taktovkou poprvé v Čechách *Písně z Gurre* (v červnu 2023 nabídne tuto monumentální skladbu cyklus *Musica non grata* v mezinárodní koprodukcii!). Hrál díla Franze Schreкера, Ericha Wolfganga Korngolda, Stravinského (*Pták Ohnivák*, *Pulcinella*), na filharmonických koncertech Nového německého divadla se objevil také Ravel (*La Valse*), Viktor Ullmann (dnes ztracená *Symfonická fantazie*), Erwin Schulhoff (*Variace na vlastní téma*), Hans Schimmerling (cyklus písní *Květy třešňů*), scény z *Wozzecka* Albana Berga nebo z opery Paula Dukase *Adriana a Modrovous*. 4. června 1924 zazněla v Praze v rámci festivalu Mezinárodní společnosti pro soudobou hudbu světová premiéra Zemlinského *Lyrické symfonie* se sólisty Tilly de Garmo a Josefem Schwarzem.

Šaty dělají člověka

Hudební komedie *Šaty dělají člověka* měla premiéru 2. prosince 1910 ve vídeňské Volksoper, kde Zemlinsky v té době působil jako kapelník, tedy ještě před nástupem svého pražského angažmá. Pracoval na ní v letech 1907 až 1909, kdy na pozvání Gustava Mahlera krátce působil ve vídeňské Dvorní opeře. V roce 1910 v ní provedl několik dalších úprav, snížil například počet dějství ze tří na dvě. O téměř dvanáct let později se pak k tomuto dílu ještě jednou během svého pražského působení vrátil a 20. dubna 1922 premiéroval v Novém německém divadle jeho další, poslední verzi. Roli krejčovského tovaryše Strapinského tehdy zpíval **Richard Kubla**, v letech 1921 až 1923 stálý host Nového německého divadla, jeho milou Nettchen pozdější slavná sopranistka **Maria Müller**, která v Praze začínala a další kariéra ji zavedla do newyorské Metropolitan opery, londýnské Covent Garden či Berlínské státní opery.

Půvabné dílo na pomezí komedie a alegorické pohádky, které vzniklo na libreto Lea Felda podle novely švýcarského spisovatele Gottfrieda Kellera *Lidé seldwyłští*, začíná v momentě, kdy se na náměstí provinčního a snad i trochu nudného městečka Goldachu, jehož obyvatelé žijí v neustálém očekávání události, jež by vnesla do jejich poklidné existence trochu neklidu velkého světa, objeví tajemný, elegantní kočár s ještě tajemnějším, romanticky vyhlížejícím cizincem... Stejně jako další Zemlinského opery i tato vyniká nádherou a jemností orchestrálních barev a naplno využívá prostor, který jí nabízí nejednoznačnost Kellerovy hry, jež osciluje mezi zdáním a skutečností. Partitura se nechává inspirovat průzračností hudby Zemlinského oblíbence Mozarta, stejně jako tajuplností a zvukomalebností symfonií jeho přítele, duchovního rádce a soka

Režisérka Jetske Mijnsen
Foto: S. Gherciu

v lásce Gustava Mahlera. A když se zdá, že je vše ztraceno, nastupuje – jako v každém správném pohádkovém příběhu – šťastný, hudebně velkolepý konec.

Novodobou premiéru nastuduje ve Státní opeře nizozemská režisérka **Jetske Mijnsen**, kritikou oslavovaná jako umělkyně, jež dokáže „zviditelnit hudbu“. Dirigentské taktovky se ujme Litevka **Giedrė Šlekytė**, jejíž kalendář aktuálně zdobí spolupráce s Berlínskou či Bavorskou státní operou nebo drážďanskou Semperoper. Sólistou prestižní Semperovy opery je rovněž hlavní představitel tajemného cizince Wenzela Strapinského, americký tenorista **Joseph**

Dennis, laureát Metropolitan Opera National Council Auditions 2015, kterému bude v roli Nettchen sekundovat čerstvá držitelka Ceny Thálie, sopranistka **Jana Sibera**.

Premiéra se uskuteční 24. února od 19.00 ve Státní opeře, reprízy jsou plánovány v únoru, březnu, květnu a červnu roku 2023. Opera *Šaty dělají člověka* se vrací na jeviště Státní opery po neuvěřitelných 101 letech! Přejte jí štěstí a přijďte se na ni určitě podívat!

musicanongrata.cz

Iva Nevoralová

S dirigentkou Giedrė Šlekytė o Zemlinském, lásce k opeře a chilli papričkách

Co vás napadne, když vyslovím jméno Giedrė Šlekytė?

Že „giedra“ znamená v litevštině radost, veselí, jas. Proslulý den bez mráčku.

Proto máte doma plantáže rajčat, cuket a chilli papriček?

Jsem opravdu vášnivou „hobby“ zahradnicí, takže když jdete na můj Instagram, může se zdát, že jsem především zahradnice a vedle toho „hobby“ dirigentka! (*Smích*) Ale je to jen tím, že noty nejsou tak fotogenické jako moje zelenina!

Řada umělců mluví o nějakém „iniciačním hudebním zážitku“. Máte nějaký takový?

Do hudby jsem se zamilovala skrze zpěv. Začala jsem, když mi bylo pět let, ve škole jsem pak zpívala ve sboru. Dokonce jsem chvíli uvažovala o kariéře zpěvačky. Tak jsem se naučila milovat hudbu. V mém životě neexistuje nic jako (*luskne prsty*): Teď jsem se rozhodla, že ze mě bude dirigent! Skutečně to šlo všechno velmi postupně. (*Zamyslí se*) Nic moc vzrušujícího.

Co se vám líbí na světě opery a kde naopak cítíte, že by se měl změnit?

Miluji operu celkem vzato z jednoduchého důvodu: nakazila jsem se a stal se ze mě někdo, kdo rád vypráví příběhy skrze charaktery. Opera není uměleckou formou bez problémů, často zde zaznávají fráze typu „potřebujeme

tradičnější přístup“, nebo naopak „tradiční pojetí jsou na nic, chce to modernější přístup“. Já osobně si myslím, že je nám především zapotřebí dobrých produkcí, ať jsou tradiční či moderní. Vzbudit v lidech vášně pro operu jako takovou.

Co je to podle vás „dobrá produkce“?

Něco, co mě zasáhne a co aktivuje moji mysl. Příběh, který byl odvyprávěn upřímně. Mám ráda na jevišti upřímnost, nikoliv kompromisy, a ráda vidím na scéně skutečné charaktery. Z toho důvodu obdivuji Jetske (*Mijnssen, pozn. autorky*), protože jestli je někdo naprosto úžasný ve vytváření postav, pak je to ona. Stačí dva dny a už vidíte, jak se před vámi začínají všechny ty roličky rozehrávat. To je pro mě velice důležité a nemá to absolutně co dělat s tím, zda na sobě máte či nemáte dobové kostýmy. Budto někdo vypráví příběh tak, že se vás to dotkne, nebo ne. Když přijдете domů z divadla, měl by z vás být trochu jiný člověk.

Jak na vás zapůsobila Zemlinského hudba?

Tahle opera v sobě nese mnoho z vídeňského espritu ve smyslu „všechno je možné“. Je plná naděje a rozhodně nejede v úsporném režimu, ale využívá velkého obsazení orchestru.

Pracuje Zemlinsky s leitmotivy?

Ano, je zde mnoho motivů, které se vracejí. Například motiv „Schneiderlein“ (Krejčíka), který slyšíte na začátku (*zpívá*) – *Schneiderlein, was machst denn du (Krejčíku, copak to děláš)* – a který se pak objevuje snad pětadvacetkrát. Ale nemyslím si, že by to byla nějaká Zemlinského specialita, v té době to bylo zcela běžné. Co je ale

v této opeře jedinečné, jsou dvě velkolepé, hudebně naprosto fantastické mezihry. První je v místě, ve kterém si představujeme cestu z městečka Seldwyly do Goldachu, protože začíná, když se Strapinsky rozloučí a zavelí: „OK, jedeme!“ Druhá velká mezihra nese název *Der arglistige Böhni (Úskočný Böhni)* a můžeme ji naopak chápat jako Böhniho cestu z Goldachu do Seldwyly, kam tato postava jede zjišťovat, jak se věci skutečně mají...

Tahle opera nemá žádnou přehru!

To je pravda, hned se zpívá. Ale v notách stojí, že úvodní konverzace a první mezihra jsou vlastně přehrou a první dějství startuje až v momentě, kdy se nacházíme v Goldachu.

Jaká je kvalita vokálních partů?

Pro Zemlinského dobu obvyklá, takže se to nezpívá úplně pohodlně. Tehdy si s tím moc hlavu nelámali. Obzvláště part Strapinského je velmi, velmi těžký, ale Joseph Dennis je skvělý pěvec s výbornou technikou, takže je to v pohodě.

Je něco, co vás při studiu opery *Šaty dělají člověka* překvapilo?

Úžasná barevnost té hudby, která navíc absolutně nešetří energií. Je jako ohňostroj. Libreto sice není úplně mistrovské, ale co je na této opeře opravdu půvabné, jsou jednotlivé postavy, velmi dobře vykreslené co do výběru hlasových oborů a temp. Jsou ohromně živé, což je jednoznačné plus tohoto díla.

Jak se při dirigování této opery cítíte?

Velmi svobodně. Fakt, že nemá až takovou interpretační tradici, je osvobozující.

Iva Nevoralová

Alexander Zemlinsky, kresba Emila Orlika

Dirigentka Giedrė Šlekytė
Foto: S. Gherciu

Kostýmní návrhy výtvarnice Julie Berndt

Národní divadlo

UVÁDÍME
VE STÁTNÍ
OPĚŘE

La traviata

23. a 29. 3. 2023
9. a 19. 4. 2023

Macbeth

25. a 31. 3. 2023

Rigoletto

4. a 26. 3. 2023

Aida

30. 3. 2023
2. 4. 2023

Viva **Verdi**

Operní cyklus věnovaný
Giuseppe Verdimu
An opera series celebrating
Giuseppe Verdi

Její pastorkyňa v hvězdném podání

Její pastorkyňa je jednou z nejpůsobivějších a nejuznávanějších Janáčkových oper doma i ve světě. Jenůfa, nevlastní dcera Kostelničky Buryjovky, postupně přichází o všechno – o krásu, o dítě, o čest i o milého. Přesto najde naději a důvod, proč žít dál.

Přijďte si poslechnout dramatický příběh z moravské vesnice s neobyčejnou hudbou Leoše Janáčka v podání trojice našich vynikajících operních osobností – **EVY URBANOVÉ** v roli Kostelničky, **ALŽBĚTY POLÁČKOVÉ** jako Jenůfy a **ŠTEFANA MARGITY** v roli Laci. Orchester Národního divadla řídí **Robert Jindra**.

**Uvádíme 11., 17. a 25. února 2023
v Národním divadle**

Eva Urbanová

Foto: soukromý archiv umělkyně

Alžběta Poláčková

Foto: I. Sochorová

Štefan Margita

Foto: L. Hatašová

▼ INZERCE

The Metropolitan Opera HD LIVE

R. WAGNER:
LOHENGRIN

PŘÍMÝ PŘENOS V KINECH
18. BŘEZNA

WWW.METOPERA.CZ

Juliette parut, et Roméo l'aima!

(Zjevila se Julie, Romeo ji miloval)

Po celá staletí vždy znovu a znovu vypráví příběh Romea a Julie, nejslavnějších milenců všech dob, nejen o lásce, ale také o smrtelných svárech mezi rodinami, etniky, náboženstvími a národy, které vedou k nenapravitelným a zničujícím tragédiím. Opera francouzského skladatele Charlese Gounoda podle ikonické tragédie Williama Shakespeara se od své premiéry v pařížském Théâtre Lyrique (1867) stala oblíbenou součástí repertoáru všech světových operních divadel.

Nádherné sólové výstupy a čtyři strhující dueta obou hlavních protagonistů, Mercutiova elegantní balada o královně víl Mab, působivé sborové výstupy včetně jímavého žalozpěvu na Mercutiovu a Tybaltovu smrt, to vše v barvami hýřící a city překypující atmosféře. Současnou inscenaci nastudovala slovenská režisérka a performerka **Sláva Daubnerová**.

V hlavních rolích se představí **Petr Nekoraneč** jako Romeo a **Jana Sibera** coby Julie. Dále vystupují **Roman Vocel** (Bratr Lorenzo), **Lukáš Bařák** (Mercutio), **Arnheiður Eiríksdóttir** (Stéphano), **Daniel Matoušek** (Tybalt), **Sylva Čmugrová** (Gertruda), **Miloš Horák** (Hrabě Kapulet), **Ivo Hrachovec** (Vévoda veronský), **Martin Matoušek** (Gregorio), **Jan Ondráček** (Benvolio) a **Michael Skalický** (Paris).

Orchestr Státní opery řídí **Richard Hein**, Sbor Státní opery vede **Adolf Melichar**.

Uvádíme
18. února 2023
ve Státní opeře

> Sylva Čmugrová (Gertruda),
Jana Sibera (Julie)

Michael Skalický (Paris),
Miloš Horák (Hrabě Kapulet),
Daniel Matoušek (Tybalt),
Sbor Státní opery

^ Petr Nekoraneč (Romeo)
Foto: Z. Sokol

Balet

Umělecký ředitel:
FILIP BARANKIEWICZ

V duetech je zachycena živá komunikace, jsou plné neočekávaných zvrátů, krásných krokových vazeb v neoklasickém duchu a obdiv vzbuzuje partnerská práce, kdy těla tanečníků naplno absorbují zjitřené city.

Tanečnice sklouzávají po podlaze a muži je často v nečekaný moment, v neobvyklém držení paží vyhazují vzhůru. Cranko netrvá na prudkém, rychlém finále sól ani duetů. Naopak variace a zveřejky k závěru zpomaluje, čímž dosahuje vzácného okamžiku vzbuzujícího iluzi zastavení v čase...

(Lucie Dercsényiová, Lidové noviny, 1. 3. 2020)

Oněgin

Balet Johna Cranka na motivy románu
Alexandra Puškina

Uvádíme

9., 10., 16. a 18. února 2023
v Národním divadle

 Alina Nanu a Patrik Holeček
Foto: S. Gherciu

Respekt mezi lidmi je zásadní

Patnáctého prosince 2022 měl premiéru balet *Tramvaj do stanice Touha* renomovaného amerického choreografa Johna Neumeiera. Hluboký psychologický příběh přinesl obdivuhodné taneční výkony, ale i těžká témata, s nimiž se v životě musíme prát. O své zkušenosti s náročnou inscenací hovoří první sólista Baletu ND **GIOVANNI ROTOLO**.

Choreografie, scéna, kostýmy, světelný koncept: **John Neumeier**
Hudba: **Sergej Prokofjev, Alfred Schnittke**
Světelný redesign: **Ralf Merkel**
Nastudování: **Laura Cazzaniga, Ivan Urban**

Premiéra
15. prosince 2022

Uvádíme
23. a 25. února 2023
ve Stavovském divadle

Balet Národního divadla v rámci inscenace *Tramvaj do stanice Touha* spolupracuje s organizací **Konsent**, která bojuje proti sexuálnímu násilí a mění sexuální výchovu.
#respektjejeneden

V novém baletním dramatu podle divadelní hry Tennesseeho Williamse tančíte Stanleyho Kowalského, mladého muže z dělnické čtvrti v New Orleans. Je to hrubý neotesaný typ, který tvrdě prosazuje své názory a nemá pro druhé pochopení. Jak jste se s rolí vypořádal?

Byla to pro mě velká výzva. Jsem úplně jiný než on, jeho povaha je mi vzdálená. Ale každý v sobě máme nějakou temnou stránku, a tak jsem se ji v sobě snažil na jevišti objevit. Podíval jsem se také na stejnojmenný film s Marlonem Brandem a čerpal z něj inspiraci. Každopádně jsem rád, že mi tento komplexní charakter přibyl na repertoáru.

Ztvárnil jste ho tak dokonale, že mě chvílemi mrazilo. Jako byste se jím stal.

Ano, v tomto baletu nejde ani tak o technickou náročnost jako o to, aby byl tanečník v každém okamžiku přesvědčivý a spontánní. Když jsme při zkouškách celý příběh procházeli poprvé, bylo mi zle. Cítil jsem se prázdný, jako bych ty hrozné věci, které Stanley napáchal, udělal já sám.

Co pro vás bylo nejtěžší?

Nejobtížnější bylo vrátit se po znásilnění hlavní hrdinky Blanche chladnokrevně na scénu a tvářit se nezúčastněně, jako bych neměl žádný podíl na tom, že se Blanche nakonec zhroutila. Ale postupně jsem

se naučil emoce, které patří k roli, oddělit od vlastního nitra. Pomohlo mi i to, že Blanche hrála moje dobrá kamarádka Evgeniya Gonzalez. Máme se rádi a rozumíme si, a tak jsem se při těch jevištních projevech krutosti cítil svobodněji.

Stanley a Blanche patří každý do jiného světa...

Blanche žije ve snové realitě, ale je inteligentní, chytřá, vlídná a umí se chovat. Nic z toho v New Orleans nenachází. V minulosti bohužel zažila nepříjemné věci, které ji stále pronásledují. Je osamělá... a nakonec skončí v ústavu pro choromyslné. Její osud je tragický. Stanley v mých očích představuje velmi špatný obraz muže, který má zastaralé názory. Chová se k ženám povýšeně a chce je fyzicky i psychicky ovládat.

Nemá k lidem úctu. Zažil jste někdy něco podobného ve vlastním životě?

Jako malý chlapec jsem vyrůstal v jižní Itálii a musel jsem čelit diskriminaci a spoustě předsudků. Lidé tam byli úzkoprsí, neměli otevřenou mysl. Vytrpěl jsem si své jen proto, že jsem se chtěl věnovat tomu, co jsem vášnivě miloval. Ale moje citlivost a láska k umění zvítězily – dnes jsem tanečník, dělám práci svých snů.

Chovat se k ostatním s respektem je zásadní. Ať už se vydáme jakoukoli cestou a žijeme jakýkoli příběh, respekt mezi lidmi by neměl chybět.

Baletní dílo Johna Neumeiera se v Národním divadle objevuje poprvé. Jak se vám s Johnem spolupracovalo?

Jeho balety a inscenační postupy jsou originální, obdivuju ho. Když byl u nás v Praze, fascinoval mě. Je to perfekcionista a záleží mu na tom, aby každé gesto, každý krok a každý pohled měly význam.

Co byste vzkázal čtenářům?

Chtěl bych celému Národnímu divadlu a všem našim divákům popřát šťastný nový rok. Kvůli zranění jsem dlouho nemohl tančit. Milí diváci! Konečně před vámi zase stojím a váš vřelý potlesk si vychutnávám o to víc. Doufám, že vám naše taneční umění přinese radost, kouzelnou atmosféru a silné emoce.

Markéta Stinglová

2

- 1 Giovanni Rotolo a Alexandra Pera
Foto: P. Hejný
- 2 Giovanni Rotolo a Evgeniya Gonzalez
Foto: P. Hejný
- 3 Giovanni Rotolo
Foto: S. Gherciu
- 4 Giovanni Rotolo, Alexandra Pera
a Evgeniya Gonzalez
Foto: P. Hejný

3

GIOVANNI ROTOLO

4

První sólista Baletu Národního divadla, umělec s bravurní technikou a bohatým duševním světem. K jeho oblíbeným postavám patří Josef K. v choreografii Maura Bigonzettiho *Kafka: Proces* nebo *Oněgin* ve stejnojmenném díle Johna Cranka. Giovanni přináší na jeviště šarm, noblesu a italský temperament, exceluje v inscenacích klasického i současného repertoáru. Členem Baletu ND je od roku 2011. K jeho dalším významným rolím náleží princ Siegfried v *Labutím jezere* J. Cranka, Louskáček v *Louskáčkovi – Vánočním příběhu* Y. Vàmose, Carabosse ve *Spící krasavici* M. Haydée nebo Colas a matka Simone v *Marné opatrnosti* F. Ashtona. Giovanni tančí rovněž v choreografiích Jiřího Kyliána (například *Petite Mort* a *Bella Figura* v rámci komponovaného večera *Kylián – Mosty času*) nebo v baletu Christiana Spucka *Leonce & Lena*.

Balet Leonce & Lena jako hra na pravdu

Tragikomická hra, nebo zamilovaná pohádka? Satirický příběh z 19. století nabízí řadu paralel s dnešním světem. Německému choreografovi Christianu Spuckovi se podařilo vytvořit nevšední jevištní podívanou, která je nadčasová.

Barevný groteskní balet je založen na příběhu Georga Büchnera, renomovaného německého dramatika a básníka, který žil zkraje 19. století a zemřel na tyfus v pouhých třidvaceti letech. Inscenace je příkladem vynikajícího přenesení literární předlohy na divadelní jeviště a nabízí nejen základní lovestory, ale i humor a chytrou společenskou satiru.

V jednoduchém příběhu chce král Petr z království Popo oženit svého syna a předat mu královské povinnosti. Jenže dorůstající generaci se nechce následovat rodičovské sny, nuda a zahálka jsou synonymem pro pohodlný život v prostředí, které nenabízí výzvy, kde si mladí nikdy neodřou kolena, pod nohy jim nikdo nehází klacky a cestička je předem umetená...

Je až s podivem, kolik paralel s dnešním světem tento satirický obrázek nabízí a jak se Spuckovi mistrně podařilo vytvořit nadčasovou podívanou. A to nejen v popisu nastupující přecitlivělé generace, ale i v upozornění

na vládnoucí moc v čele s hloupým králem a ještě marnější suitou rádců a pochlebovačů. Útěk z království je silný motiv – kdo z nás nikdy nechtěl uniknout před nalinkovaným osudem? A nakolik lze tuto situaci přirovnat k dnešnímu masovému útěku mladých lidí do virtuálního světa, který skýtá vzrušení mnohem snáz než obyčejný reálný život?

Ačkoli je dění na jevišti plné herecky přesných metafor, nejsme divácky ochuzeni o krásně vystavěné taneční party, například v podání ústřední dvojice: těšit se můžeme na zasněného znučeného prince Leonce, jehož jinošská a hravá zamilovanost je stejně roztomilá jako vzdorovitost princezny Leny, mladé ženy s vlastním rozumem, osobitým kouzlem a jiskřivou energií.

Baletu *Leonce & Lena* lze porozumět na mnoha rovinách. Lze přijmout základní pohádkový příběh o lásce mladých lidí korunovaný svatbou. Nebo se bavit při satirickém vyobrazení slabín vládců světa, usmívat se

Patrik Holeček
Foto: M. Divíšek

jejich obecné „kvalitě“, kterou vnímal Büchner v Curychu v roce 1836, Spuck v Essenu v roce 2008 a vnímáme ji i my v Praze v roce 2023. V neposlední řadě se můžeme zamyslet nad depresivností a křehkostí mladé generace, dezorientované možná jinými hodnotami a jiným světovým kurzem: I závěrečný svatební happy end může být tak trochu lacinou hrou či prohrou – a je třeba si konečně přiznat, že u kormidla vlastně nikdo nestojí.

Kateřina Hanáčková

Uvádíme
28. února, 2. a 4. března 2023
ve Stavovském divadle

Alina Nanu
Foto: S. Gherciu

Popelka – nehynoucí příběh se vrací

Choreografie: **Jean-Christophe Maillot**
 Hudba: **Sergej Prokofjev**
 Scéna: **Ernest Pignon-Ernest**
 Kostýmy: **Jérôme Kaplan**
 Světelný design: **Dominique Drillot**
 Nastudování: **Bernice Coppieiers, George Oliveira, Bruno Roque**
 Hudební nastudování: **Jaroslav Kyzlink**
 Dirigent: **Jaroslav Kyzlink**
 Orchestr Národního divadla

Premiéry
23. a 24. března 2023
ve Státní opeře

Dále uvádíme
26. a 30. března
a 1. dubna 2023

Pohádky provázejí lidstvo od nepaměti a každého z nás od útlého dětství. Jejich kouzlo nás fascinuje i v dospělosti, a tak nám vlastně dělají společnost celý život. Během věků se postupně vytrácelo jejich ústní předávání a příběhy začaly žít v knihách, ve filmech – i na jevišti. Do Národního divadla se po devíti letech vrací originální verze baletu *Popelka* Jeana-Christopha Maillota.

Pojetí Jeana-Christopha Maillota, choreografa a ředitele souboru Les Ballets de Monte Carlo, se vyznačuje vytříbeným neoklasickým stylem a výrazným propojením tance s vizuální složkou díla. Těšit se můžete na moderní jednoduchou scénu výtvarníka a předchůdce francouzského street artu Ernesta Pignona-Ernesta, na výstřední kostýmy Jérôma Kaplana i na strhující hudbu Sergeje Prokofjeva. V této verzi *Popelky*, kterou mělo ND na repertoáru v letech 2011 až 2014, exceloval v roli Prince **Alexandre Katsapov**. V současnosti působí v souboru jako baletní mistr.

Alexandra Katsapova jsme se zeptali, zda ho tato role tenkrát něčím překvapila nebo obohatila, ať už po stránce technické, výrazové či obsahové.

„Obrovská zkušenost, nádherná práce! Princ v Maillotovi není princ, na jakého jsme zvyklí z klasických inscenací jako *Šípková Růženka* nebo *Labutí jezero*. Je takový lidský, je to rošťák... Moc jsem si to užíval, bylo to velmi uvolněné, i co se týče hraní.

Maillot chce, aby tanečníci měli výraz, ale na nic netlačí, je to přirozené. Když jsme to před lety hráli, nemohl bohužel do Prahy přijet. Tak věřím, že tentokrát se objeví a tanečníci budou mít příležitost s ním osobně pracovat; pro soubor by to byla velká inspirace. Myslím, že *Popelku* si užijí i diváci. Je to jedno z těch krásných představení, na která bych rád pozval i své přátele.“

Pojďme znovu se zatajeným dechem sledovat přerod chudé a utlačované dívky v krásnou, bohatou a šťastnou ženu, stejně jako proměnu prince, který z bezstarostného mladíka dozraje díky lásce a překonaným zkouškám v muže! Navíc taneční výzvy a choreografie celého díla slibují velký divácký zážitek – divadlo, na něž se nezapomíná.

Hana Stačálková

Popelka (Alexandre Katsapov, Mathias Deneux, Jonáš Dolník), 2011
 Foto: P. Hejný

Jean-Christophe Maillot, 2023
 Foto: M. Divišek

Balet ND on Tour – Bonn 2023

Po představení na scéně

Jakub Rašek a Kristýna Němečková
Foto: M. Kořínek

Balet Národního divadla prochází sezonou 2022/2023 velmi intenzivně nejen co do pestrosti repertoáru a choreografických stylů, ale i díky zahraničním turné.

V rámci podzimu jsme divákům nabídli velmi pestrá titulační paletu – celovečerní díla *Leonce a Lena*, *Spící krasavice*, *Romeo a Julie*, *Marná opatrnost*, komponovaná představení *Kylián – Mosty času*, *bpm* a samozřejmě i každoroční vánoční sérii *Louskáčků*. V listopadu se pak uskutečnilo velké turné na Sardinii s *Romeem a Julií*.

Hned se začátkem roku 2023 odcestoval soubor na další zájezd, tentokrát do Bonnu ve spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko. Malebné město nad Rýnem, rodiště Ludwiga van Beethovena, přivítalo naše tanečníky v Theater Bonn, konkrétně v budově Opernhaus, která byla otevřena v roce 1965.

Historicky poprvé vystoupil soubor Baletu Národního divadla na této scéně 14.–17. prosince 2010 s choreografiemi Jiřího Kyliána *Sinfonietta* a Petra Zusky *Mariin sen*.

Po třinácti letech se náš soubor představil v tomto divadle znovu, tentokrát s inscenací

Kafka: Proces. Dílo, které vytvořil italský choreograf Mauro Bigonzetti podle absurdního románu Franze Kafky, je bezesporu nadčasové. Tragický příběh Josefa K., jenž je drčen nemilosrdným soukollím státní mašinerie, je převeden do taneční řeči skutečně mistrně. Vizualita baletu díky scénografii a filmovým projekcím Carla Cerriho umocňuje celý zážitek stejně jako výrazná hudební koláž (Antonio Bononcini, Dietrich Buxtehude, Henryk Górecki, Carlo Gesualdo, Tarquinio Merula, Claudio Monteverdi, Modest Petrovič Musorgskij).

Dvě představení 4. a 5. ledna přijalo německé publikum opravdu vřele a za výkřiků „Bravo“ zaslouženě aplaudovalo našim sólistům i souboru. Hlavní představitel Josefa K. Jakub Rašek, který tančil po oba večery, předvedl bravurní výkon a společně s Alinou Nanu, Miho Ogimoto, Alice Petit a Kristýnou Němečkovou zanechali v divákův silné emoce.

Helena Bartlová

NEJLEPŠÍ A NEJPŘÍVĚTIVĚJŠÍ SAMOZŘEJMĚ DÍKY VÁM!

Jsme nejlepší a klientsky nejprívětivější banka roku 2022.
Děkujeme všem našim klientům a zaměstnancům.

Generální partner
Národního divadla

Do dalšího roku s Národním divadlem a jeho mecenáši

Z návštěvy benátského divadla La Fenice
Foto: Archiv MEK

Kontakt:

mecenas@narodni-divadlo.cz,

www.mecenasND.cz

Další zajímavosti sledujte na internetových stránkách nebo na Facebooku a Instagramu.

Rok 2022 byl již v pořadí třináctým rokem, kdy se Národní divadlo mohlo radovat z přízně svých mecenášů. A důvod k radosti opravdu máme, neboť v uplynulém roce podpořili naši mecenáši Národní divadlo částkou 5 818 892 Kč.

A protože naši mecenáši mají možnost přímé podpory uměleckého projektu či oblíbeného souboru, tvořily částku 3 537 892 Kč účelové dary. Někteří naši mecenáši se rozhodli přímo podpořit vznik nového fyzioterapeutického centra Baletu ND, operní inscenaci *Armida*, edukační programy ND+ a rekonstrukci jeviště v historické budově Národního divadla.

Dary ve výši 2 281 000 Kč budou rozděleny na zasedání Výboru Mecenášského klubu ND v únoru 2023. Jako každý rok i letos odpoví Výbor Mecenášského klubu na potřeby našich uměleckých souborů a na výročním zasedání i letos vybere projekty, které vyhodnotí jako zajímavé a přínosné pro diváky Národního divadla.

Dárci přispěli také přes veřejnou sbírku celkovou částkou 75 754 Kč.

Mecenášům jsme děkovali v průběhu celého roku, a to nabitým programem. Navštívili jsme zkoušky k inscenacím, premiéry uměleckých souborů, Ateliéry a dílny ND, pozvali jsme naše rodiny s dětmi na divadelní bojovku do Stavovského divadla a byli jsme dvakrát v zahraničí – na jaře v Semperoper Dresden

na inscenaci *Rusalka* a na podzim v benátském divadle La Fenice na operní inscenaci *Dcera pluku*.

Děkujeme všem mecenášům, kteří při nás stojí a podporují Národní divadlo! Je nám ctí, že můžeme v našich divadlech vítat tak krásné a velkorysé společenství!

Máte rádi divadlo? Rádi byste zažili víc a získali unikátní postavení v organismu Národního divadla? Nový rok je příležitostí k novým výzvám! Staňte se letos naším mecenášem, vyzkoušejte členství v Mecenášském klubu a my vám slíbíme, že uděláme maximum proto, abyste s námi už zůstali.

Zlatý balíček pro mecenáše
Národního divadla – certifikát dárce
a Karta věrného diváka v limitované edici.
Foto: Archiv MEK

Tramvaj do stanice Touha

Stavovské divadlo v prosinci 2022 zažilo premiéru baletu *Tramvaj do stanice Touha*, a to v choreografii legendární osobnosti světového baletu Johna Neumeiera.

- 1 Aplaus pro účinkující a Johna Neumeiera
- 2 Popremiérové ovace celého souboru Johnu Neumeierovi
- 3 Společná závěrečná fotografie
- 4 Umělecký ředitel Baletu ND Filip Barankiewicz, choreograf a emeritní ředitel Bavorského státního baletu Ivan Liška, generální ředitel ND Jan Burian, John Neumeier a ministr kultury ČR Martin Baxa

5

FOTO: S. GHERCIU A Z. ŠOKOL

6

7

8

Mrazivé slzy padají
z mých tváří.
Jak by mi mohlo uniknout,
že pláču?

Ach slzy, mé slzy,
to jste tak vlažné,
že se mňíte v led
jak studená ranní rosa?

A přece se řinete z pramene
v mém srdci tak palčivě horké,
jako byste chtěly roztavit
všechny led kolem!

9

10

Schubertova Zimní cesta

Na začátku ledna si ve Stavovském divadle mohli posluchači vychutnat Schubertovy písně z cyklu *Winterreise* přímo na jevišti v bezprostřední blízkosti klavíristy Zdeňka Klaudy a barytonisty Jiřího Hájka. Vše probíhalo v příjemné komorní atmosféře.

- 5 Přípravená scéna
- 6 Zdeňk Klauda
- 7 Jiří Hájek
- 8 Z koncertu
- 9 Zdeňk Klauda a Jiří Hájek
- 10 Autogramiáda přímo na scéně

Ve čtvrtek 22. prosince 2022 zemřela ve věku 83 let vynikající kostýmní výtvarnice

Irena Greifová

Narodila se 21. dubna 1939 v Michalovicích na Slovensku. Vystudovala Průmyslovou školu grafickou v Praze a dále pokračovala na Akademii výtvarných umění v sochařské třídě prof. Jana Laudy (1958–1961). Soukromě se zdokonalovala pod vedením výtvarníků Adolfa Weniga, Vladimíra Nývltu a Michaela Romberga. Od roku 1962 spolupracovala jako kostýmní výtvarnice s domácími i zahraničními divadly a má na svém kontě více než dvě stovky inscenací. V letech 1979–1990 externě vyučovala kostýmní návrhářství na divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze a od 1. 3. 1990 do 31. 7. 1994 působila jako kostýmní výtvarnice Národního divadla. Vytvořila zde kostýmy např. k inscenaci Mozartovy opery *Così fan tutte* (1990), která přešla na repertoár Státní opery Praha, s režisérem Ivanem Rajmontem spolupracovala na Shakespearově hře *Jak se vám líbí* (1991), Čechovově dramatu *Strýček Váňa* (1990), Hilbertově *Falkenštejnovi* (1992), Janáčkově opeře *Věk Makropulos* (1993), Goldoniho *Sluhovi dvou pánů* (1994), na *Českých sekretářkách* (2001) s Irenou Žantovskou a na řadě dalších. S režisérem Petrem Novotným, se kterým pro Národní divadlo inscenovala Smetanovu *Libuši* (1995), dlouhodobě spolupracovala na muzikálových a operetních produkcích, zejména pro Hudební divadlo Karlín. Mezi ně patří např. Manciniho *Viktor a Viktorie* (2000), Frimlova *Rose Marie* (1999), Hermanova *Hello, Dolly!* (1996), Kanderův *Řek Zorba* (1999). Byla také autorkou kostýmů

k inscenacím rockových muzikálů Andrewa Lloyda Webera *Jesus Christ Superstar* a *Evita* uváděných v divadle Spirála na pražském Výstavišti. K dalším jejím uměleckým partnerům patřili režiséři Jan Grossman, Jan Kačer, Evžen Sokolovský, Lída Engelová, Jaroslav Chundela ad. Nelze opominout také její činnost ve filmu a televizi, pro které vytvořila kostýmy k filmům patřícím mezi poklady české filmografie, např.: *Světáci* (1969), *Petrolejové lampy* (1971), *Morgiana* (1972), *Noc na Karlštejně* (1974), *Panna a netvor* (1979), *Tajemství hradu v Karpatech* (1981), *Tři veteráni* (1983), *Jára Cimrman ležící, spící* (1983), *Smrt krásných srnců* (1986), *Díky za každé nové ráno* (1993), *Jezerní královna* (1998) a mnoho dalších.

Čest její památce!

Nikdo, nikdo z diváků, nikdo z těch komediantů, „panáků“, jak jsi je nazývala, si nedokáže představit, kolik času, kolik úsilí zabere realizace divadelního nebo filmového kostýmu, dotvoření

charakteru postavy. Čtení textu, dramatického či méně, vymýšlení inscenačního záměru, klíče. Vtip, nedej Bože snad i vtip, aby tam byl. Tuny textu k přečtení, kila počmáraného papíru v koši. Nekonečné debaty s režisérem, který se zrovna úplně netrefí do žánru a má ho před sebou ve Tvých

FOTO: H. SMEJKALOVÁ

návrzích. Výběr materiálu, nekonečné debaty s realizátory v krejčovnách, ne vždy na první dobrou chápajícími záměr.

„Musíme udělat práci, aby nám zbyl čas na legraci.“ Práci jsme udělali a na legraci nám čas zbyl. Vesele jsme se prohejskovali večírky, ale měli jsme za sebou kus poctivé práce.

Hezky se to hejskuje na popremiérových večírcích a snadno se zapomíná na odvedenou práci. Snadno se zapomíná na bytost, umělkyni se širokým spektrem rozhledu v uměleckých disciplínách, která naší roli pomohla vdechnout život. Bohužel.

Irena Greifová odvedla za padesát let spoustu práce. „Je to jen nezávazné společenské povolání. Je to služba. Služba autorovi, služba režisérovi, služba hercům, služba divákům.“

A to je třeba si uvědomit. Takové „nezávazné společenské služební povolání“. Irenko, díky za ten čas, za ty chvíle, kdy jsme spolu pracovali, ale čas na legraci nám zbyl, vždycky.

Konečně jsem pochopil jednu věc, poměrně zásadní. Toužila jsi dělat a nikdy jsi nedělala kostýmy k Janáčkově *Její pastorkyni*. A já tu stojím, titulovaný – „ty jsi můj pastorek...“

Ireno, děkuju. Díky za ten čas, za ty chvíle, kdy jsme mohli být spolu, i v myšlenkách...

Nezapomenu...

Aleš, Tvůj pastorek

ALEŠ FRÝBA

Vedoucí odboru výroby kostýmů a vlasenek

Sáňky se zvonicí,
návrh kostýmu pro dětskou
roli Anežky, 1993

Irena Greifová vytvořila také kostýmy pro legendárního *Sluhu dvou pánů*, 1994
Foto: H. Smejkalová

Inspirativní Josef Kajetán Tyl

Před 215 lety se narodil herec a dramatik Josef Kajetán Tyl (4. 2. 1808–11. 7. 1856), osobnost, kterou dnes patrně nejvíc vnímáme jako jednoho ze zakladatelů české dramatické literatury a symbolů počátků českého divadelnictví.

Tylova divadelní činnost je spjata jak s kočovnými společnostmi a působením na českém venkově, tak s Prahou. K jeho nejvýznamnějším angažmá patřilo Stavovské divadlo, kde bylo jeho působení v českých představeních doloženo poprvé v roce 1830 a posléze pravidelně v letech 1834–1841 a jako dramaturga českých her v letech 1846–1850. Vzhledem k Tylovu významu coby jednoho z průkopníků českého divadla a k jeho spojení s budovou Stavovského divadla je právě zde umístěna jeho busta (foyer 1. balkonu). I proto (kromě dalších důvodů) se tato budova v období let 1948–1990 jmenovala Tylovo divadlo.

Od počátku 30. let 19. století se Josef Kajetán Tyl věnoval překladům divadelních her a operních libret, jako dramatik debutoval roku 1832 hrou *Výhoň Dub*. Jeho pozdější tvorbu lze zjednodušeně rozdělit na okruh veseloher s moralistním tématem – k takovým patří i slavná *Fidlovačka* z roku 1834 s písní *Kde domov můj*; dále hry s romantickým námětem – např. *Slepý mládenec*; obrazy ze života s jistým mravním ponaučením – mj. *Paličova dcera*, velmi oblíbená hra až do konce 20. století (v ND naposledy 1997); báchorky, z nichž patrně vůbec nejhranější je *Strakonický dudák* (jen v ND se inscenoval 12×, naposledy 2014) a dramata čerpající náměty z české historie – např. *Jan Hus*, *Žižka z Trocnova* či *Krvavé křtiny aneb Drahomíra a její synové*.

Již bylo zmíněno, že na repertoáru Národního divadla se opakovaně hrály Tylovy hry známější, objevily se ale i raritní, jako např. čarodějná fraška se zpěvy *Středem země do Afriky aneb Skální duch čili Artézská studně* v úpravě a režii Radovana Lukavského (premiéra 1976). Tylovy hry se buď přímo staly předlohou některého hudebního díla, anebo inspirovaly svými náměty díla nová – takto se v historii ND již 3× inscenovala opera Jaromíra Weinbergra *Švanda dudák* (aktuálně na repertoáru); pod stejným názvem, nicméně přímo na téma *Strakonického dudáka* se v roce 1954 hrál balet skladatele Dalibora C. Vačkáře; a v roce 1955 zde byla uvedena opera Zbynka Vostřáka *Kráľův překlad* podle Tylovy hry *Kutnohorští haviři*.

Josefina Panenková

V Divadelním archivu ND se dochoval zajímavý dokument, který je památkou hned na dvě výrazné osobnosti českého divadla – na Josefa Kajetána Tyla, který je pravděpodobným autorem rukopisu, a na Josefa Kemra, který v roce 1985 tento rukopisný list do archivu ND věnoval. Jde o list z divadelní hry, kterou se zatím nepodařilo určit, ale patrně pochází z Tylova venkovského působení v 50. letech 19. století a jde o Tylův překlad a adaptaci některé cizí hry.

Středem země do Afriky aneb Skální duch čili Artézská studně v úpravě a režii Radovana Lukavského. Scénu vytvořil Zbyněk Kolář. Na snímku Josef Kemr a Miloš Nesvadba, 1976.

Foto: J. Svoboda

Blahopřejeme

LUBOMÍR HAVLÁK ML.

(27. 2. 1953), pěvec, r. 1992 se stal sólistou Státní opery Praha, z jeho rolí jmenujme například Tamina (*Kouzelná flétna*), Gobriase (*Nerone*), Lacu (*Její pastorkyňa*), Šujského (*Boris Godunov*), Franka (*Polský žid*) ad. Mezi lety 2012 a 2016 byl sólistou Opery Národního divadla. Výrazná je jeho pedagogická činnost. Na snímku jako Velký Julek, *Bubu z Montparnassu*, 1999. K jeho sedmdesátinám srdečně gratulujeme!

JAN VLASÁK

(3. 2. 1943), herec, prošel Slováckým divadlem v Uherském Hradišti, Divadlem P. Bezruče a Státním divadlem v Ostravě, Divadlem E. F. Buriana, Státním divadlem v Brně, Realistickým divadle ZN. V letech 1990–2000 byl členem Činohry Národního divadla. Z rolí v ND: titulní role v *Pekaři Janu Marhoulovi*, Vítek z Krumlova (*Falkenštejn*), Waltr Broch (*Podivní ptáci*), Šigalev (*Běsi*), Michael James Flaherty (*Hrdina Západu*). Na snímku jako John, *Oleanna*, 1998. K jubileu přejeme hodně zdraví a spokojenosti!

Vzpomínáme

EMA DESTINNOVÁ

(26. 2. 1878–28. 1. 1930). Světoznámá česká operní pěvkyně svou hvězdnou kariéru zahájila v Berlíně. Postupně si podmanila Covent Garden v Londýně, Vídeň, Prahu i Paříž. V roce 1908 byla pozvána do newyorské Metropolitní opery, kde nakonec získala i angažmá. V roce 1908 byla jmenována čestnou členkou ND. Z rolí v ND: titulní Mignon, Carmen, Mařenka (*Prodaná nevěsta*), Senta (*Bludný Holanďan*), Santuzza (*Sedlák kavalír*), Milada (*Dalibor*), Tosca, Libuše.

JAN NEPOMUK MAÝR

(17. 2. 1818–25. 10. 1888), kapelník, skladatel a tenorista. Členem opery Stavovského divadla byl v l. 1842–1844, 1846–1949, v l. 1849–1853 kapelníkem StD pro česká představení. R. 1861 pověřen organizováním samostatného českého operního orchestru, sboru a souboru sólistů pro Prozatímní divadlo. V letech 1874–1876 a 1878–1880 byl ředitelem Prozatímního divadla. R. 1880 byl zvolen prvním ředitelem budoucího Národního divadla a měl organizačně, repertoárově a umělecky zajistit jeho otevření. Na tuto funkci rezignoval 4. 3. 1883.

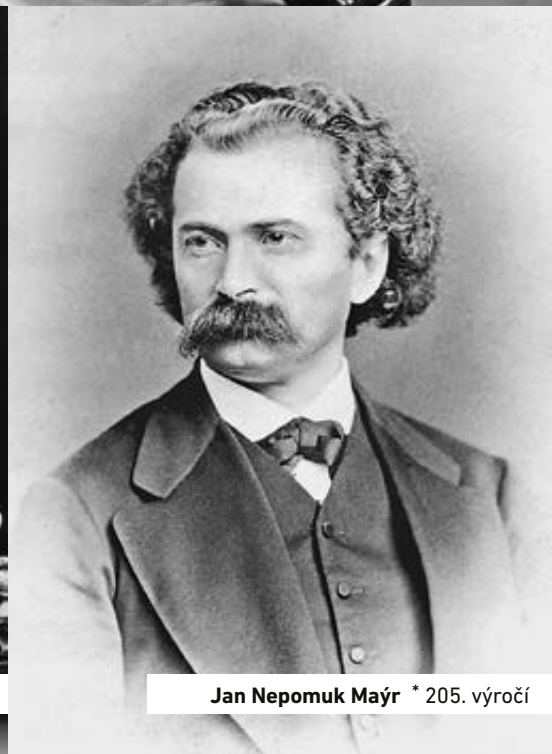
Lubomír Havlák ml. * 70. narozeniny

Jan Vlasák * 80. narozeniny

Ema Destinnová * 145. výročí

Jan Nepomuk Maýr * 205. výročí

Václav Soukup † 100. výročí

Zvonimír Rogoz † 35. výročí

FOTO: ARCHIV

VÁCLAV SOUKUP

(4. 10. 1846 – 10. 2. 1923), pěvec, r. 1870 hostoval v Prozatímním divadle, ale nebyl přijat. Poté působil v cizině a angažmá v PD získal v červenci 1882. Členem Národního divadla byl v letech 1882–1900. Pěveckou dráhu ukončil roku 1892 a do roku 1900 pracoval v ND jako korepetitor.

ZVONIMÍR ROGOZ

(10. 10. 1887 – 6. 2. 1988), herec. Člen ND v l. 1929–1945. V ND občas rovněž režíroval. Hrál také v řadě českých filmů, např. *Extaze*, *Obrácení Ferdýše Pištory*, *M. R. Štefánik* (za ztělesnění titulní postavy získal v roce 1935 cenu Čs. filmu). Z rolí v ND: titulní Hamlet, Myškin (*Idiot*), Arcibiskup (*Alžběta Anglická*), Lazar (*Milenci z kiosku*). Na snímku jako Bedřich Dvořák, *Rodinná pouta*, 1943.

RŮŽENA MATUROVÁ

(6. 9. 1869 – 25. 2. 1938), sólistka Opery ND v l. 1893–1909. Svým uměním inspirovala tvorbu českých skladatelů (Dvořáka, Fibicha, Ostrčila, Prokopa aj.) a dokázala se ztotožnit s jejich představami o svrchované interpretaci hlavních ženských úloh. Z rolí: Mařenka (*Prodaná nevěsta*), titulní Eva, Manon Lescaut, Libuše, Carmen. Byla též první světovou Rusalkou (snímek).

BOHUMIL PTÁK

(14. 6. 1869 – 4. 2. 1933), pěvec. Po hostování v ND v roce 1896 angažován (1896–1911). V roce 1901 zpíval při světové premiéře *Rusalky Prince*, i když na premiérové vývěsce je uveden Emil Burian. Na poslední chvíli kvůli Burianově indispozici však s Růženou Maturovou coby Rusalkou vystoupil právě Bohumil Pták. Jejich společný snímek z r. 1901 přinášíme.

LUDMILA PROKOPOVÁ

(26. 2. 1888 – 6. 6. 1959), pěvkyně. Její učitelkou byla bulharská sopranistka Ch. Morfová, která hluboce ovlivnila celý její další život a tvůrčí vývoj. Obě umělkyně byly v ND angažovány od r. 1920 a společně z něho i odešly (1923). Z rolí: Blaženka (*Tajemství*), titulní Mignon, Cherubín (*Figarova svatba*), Pamina (*Kouzelná flétna*). Na snímku jako Zerlina s Emilem Pollertem (*Massetto*), *Don Juan*, 1919.

IRENA KEPLEROVÁ

(25. 2. 1928 – 6. 9. 2008), sólistka Baletu ND. Žačka Z. Zabylové a J. Nikolské. Do sboru Baletu ND byla přijata r. 1942, sólistickou smlouvu obdržela r. 1949 a setrvala zde až do svého odchodu do důchodu (1967). V různých administrativních funkcích pracovala v ND až do roku 1980. Z rolí: Růženka, Zlatovláská, Sedmikráska, Pomněnka (*Šípková Růženka*), Lenka (*Filosofská historie*), Doroška (*Švanda dudák*). Na snímku jako titulní Popelka, 1952.

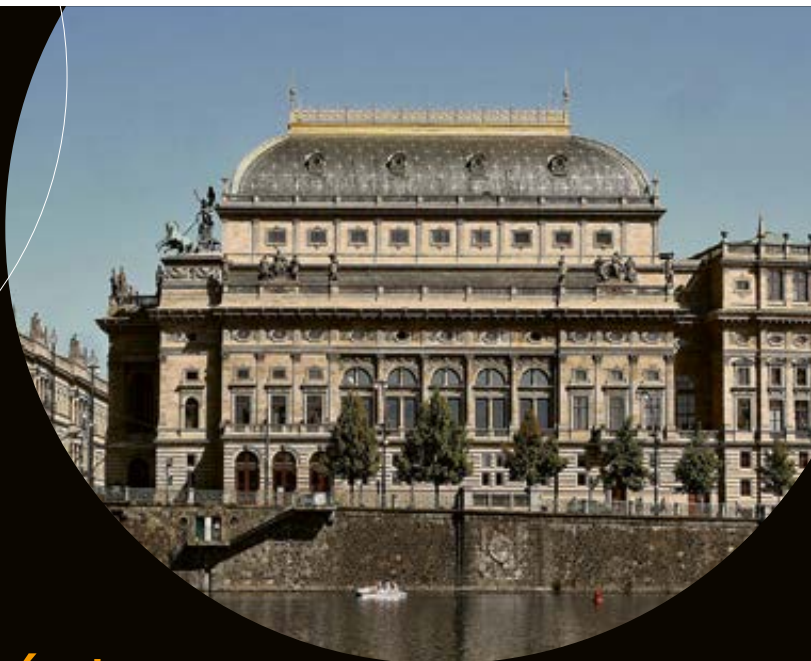
Růžena Maturová † 85. výročí; Bohumil Pták † 90. výročí

Ludmila Prokopová * 135. výročí

Irena Keplerová * 95. výročí

Nechat se unést skvělým uměleckým zážitkem a dopřát si maximální komfort. *K nezaplacení™*

Užijte si divadelní zážitek se svou kartou
Mastercard na maximum:

**Přednostní vstup přes
Mastercard Fast Track.**

Boční vstup z ulice Národní třída.

Přednostní šatna v Mastercard sektoru.

Platí pro prvních 100 držitelů karet
Mastercard.

Občerstvení z Mastercard kiosku.

Objednejte si občerstvení
na přestávku a vyhněte se frontám.

Exkluzivní zážitky k nezaplacení.

Zpestřete si návštěvu v budovách
Národního divadla nabídkou exkluzivních
zážitků na [priceless.com](https://www.priceless.com).

Uvedené výhody platí pro historickou budovu Národního divadla.

Národní divadlo

ND juniorům, únor 2023

Národní divadlo jde vstříc i mladým milovníkům divadla

Studentům a mladým divákům do 26 let nabízíme vstupenky s 50% slevou na vyhrazená místa na všechna představení ND.* Kromě těchto stálých slev mohou studenti a mladí diváci do 26 let uplatnit rovněž naši speciální nabídku na vybraná představení:

ČINOHRA

Král Oidipús

21. února 2023 v 19.00
Národní divadlo
I. balkon á 200 Kč,
II. balkon á 150 Kč

LATERNA MAGIKA

Robot RADIUS

8. a 9. února 2023 ve 20.00
Nová scéna
střed a vnitřní boky hlediště
á 200 Kč

OPERA

Prodaná nevěsta

15. února 2023 ve 19.00
Národní divadlo
přízemí á 350 Kč,
I. balkon á 300 Kč,
II. balkon á 250 Kč

Její pastorkyňa

11., 17. a 25. února 2023 v 19.00
Národní divadlo
přízemí á 350 Kč,
I. balkon á 300 Kč,
II. balkon á 250 Kč

Rigoletto

3., 19. a 25. února 2023 v 19.00
Státní opera
přízemí + lóže, I. pořadí lóže á 350 Kč

Madama Butterfly

5., 17. a 23. února 2023 v 19.00
Státní opera
přízemí + lóže, I. pořadí lóže á 350 Kč

Roméo et Juliette

18. února 2023 v 19.00
Státní opera
přízemí + lóže,
I. pořadí lóže á 350 Kč

Vstupenky za zvýhodněnou cenu na uvedená představení výše si můžete zakoupit pouze v pokladnách ND. Po předložení dokladu lze slevu uplatnit na 1 vstupenku na každé představení v nabídce.

Potřebujete poradit?
Jsme tu pro vás každý den:
10–18 hodin,
tel.: + 420 224 901 448,
info@narodni-divadlo.cz

* **Národní divadlo a Stavovské divadlo** – I. a II. galerie
Nová scéna – místa na pravém a levém kraji hlediště, respektive do celého hlediště pro představení hraná při redukováném hledišti (čínohra)
Státní opera – II. balkon řada 4–7 a II. balkon boky

Stálé slevy 50% pro juniory na vyhrazená místa v hledištích je možné využít po celou dobu předprodeje. Speciální měsíční nabídky jsou vyhlášovány k 25. dni předcházejícího měsíce.

Program věrného diváka

Navštěvujete pravidelně představení Národního divadla? Pak vás rádi odměníme, stačí se registrovat do našeho nového věrnostního programu. Čím častěji budete do divadla chodit, tím větší slevu na vstupenky získáte.

Výhody:

- snadná registrace (online i v pokladnách)
- možnost zakoupit až 5 vstupenek na 1 představení
- přehledný účet s automatickým započtením vašich nákupů
- slevové kupony při dosažení vyšších úrovní členství
- možnost dostávat informace o mimořádných nabídkách newsletterem jen pro členy věrnostního programu
- věrných diváků se díky slevám nedotkne zvyšování cen vstupného
- neomezená platnost členství v klubu*
- 1. představení – sleva 5%
- 2.–3. představení – sleva 10%
- 4.–5. představení – sleva 15%
- 6.–7. představení – sleva 20%
- 8.–9. představení – sleva 25%
- od 10. představení sleva 30%

Staňte se naším věrným divákem!

Předplatné na sezonu 2023/2024

Na sezonu 2023/2024 jsme vám připravili 28 skupin rozdělených do 6 kategorií, ze kterých si snadno vyberete. Obsahují představení souborů Baletu, Čínohry, Opery a Laterny magiky v termínech od září 2023 do června 2024.

Prodej bude probíhat tradičně ve 4 fázích:

- **27. února – 12. března 2023**
Přednostní prodej pro stávající abonenty, kteří NEMĚNÍ skupinu, ani sedadla
- **13. března – 26. března 2023**
Přednostní prodej pro stávající abonenty, kteří MĚNÍ skupinu nebo sedadla a pro majitele

Vánočního předplatného ze sezony 2022/2023

- **27. března – 31. května 2023**
Přednostní prodej pro nové zájemce
- **1. června 2023** – datum prvního představení v dané skupině
Paralelní prodej předplatného a samostatných vstupenek na jednotlivá představení

Prodaná nevěsta – Jaroslav Březina (Principál), Josef Moravec (Vašek), Maria Kobielska (Esmeralda)
Foto: Z. Sokol

NÁRODNÍ DIVADLO

1. St/Wed	Prodaná nevěsta / The Bartered Bride	19.00
2. Čt/Thu	Lazebník sevillský (Il barbiere di Siviglia)	19.00
3. Pá/Fri	Carmen	19.00
4. So/Sat	Kráska a zvíře / The Beauty and the Beast	14.00
5. Ne/Sun	Maryša / Marysha ENG	XXVII 19.00
6. Po/Mon	Maryša / Marysha	19.00
7. Út/Tue	Maryša / Marysha	19.00
8. St/Wed	nehraje se / no performance	
9. Čt/Thu	Oněgin / Onegin ND+	VŘ 19.00
10. Pá/Fri	Oněgin / Onegin	19.00
11. So/Sat	Její pastorkyňa / Jenůfa	19.00
12. Ne/Sun	Čert a Káča / The Devil and Kate	XXIX 17.00
13. Po/Mon	nehraje se / no performance	
14. Út/Tue	nehraje se / no performance	
15. St/Wed	Prodaná nevěsta / The Bartered Bride	19.00
16. Čt/Thu	Oněgin / Onegin	EX3 19.00
17. Pá/Fri	Její pastorkyňa / Jenůfa	X 19.00
18. So/Sat	Oněgin / Onegin	SEN2 14.00
19. Ne/Sun	Král Oidipús / Oedipus Rex	19.00
20. Po/Mon	Rusalka	19.00
21. Út/Tue	Král Oidipús / Oedipus Rex ND+ ENG	19.00
22. St/Wed	Král Oidipús / Oedipus Rex	19.00
23. Čt/Thu	nehraje se / no performance	
24. Pá/Fri	nehraje se / no performance	
25. So/Sat	Její pastorkyňa / Jenůfa	19.00
26. Ne/Sun	Carmen	ROD3 17.00
27. Po/Mon	nehraje se / no performance	
28. Út/Tue	nehraje se / no performance	

STÁTNÍ OPERA

1. St/Wed	nehraje se / no performance	
2. Čt/Thu	Spící krasavice / Sleeping Beauty ND+	VII 19.00
3. Pá/Fri	Rigoletto	19.00
4. So/Sat	Spící krasavice / Sleeping Beauty	14.00
5. Ne/Sun	Madama Butterfly	19.00
6. Po/Mon	nehraje se / no performance	
7. Út/Tue	nehraje se / no performance	
8. St/Wed	nehraje se / no performance	
9. Čt/Thu	nehraje se / no performance	
10. Pá/Fri	Madama Butterfly	SEN4 19.00
11. So/Sat	nehraje se / no performance	
12. Ne/Sun	nehraje se / no performance	
13. Po/Mon	nehraje se / no performance	
14. Út/Tue	nehraje se / no performance	
15. St/Wed	nehraje se / no performance	
16. Čt/Thu	nehraje se / no performance	
17. Pá/Fri	Madama Butterfly	19.00
18. So/Sat	Romeo a Julie (Roméo et Juliette)	19.00
19. Ne/Sun	Rigoletto	19.00
20. Po/Mon	nehraje se / no performance	
21. Út/Tue	nehraje se / no performance	
22. St/Wed	nehraje se / no performance	
23. Čt/Thu	Madama Butterfly	19.00
24. Pá/Fri	Šaty dělají člověka / Kleider machen Leute ND+ (1. premiéra / 1st premiere)	OP 19.00
25. So/Sat	Rigoletto	19.00
26. Ne/Sun	Šaty dělají člověka / Kleider machen Leute (2. premiéra / 2nd premiere)	19.00
27. Po/Mon	nehraje se / no performance	
28. Út/Tue	nehraje se / no performance	

Únor / February 2023

STAVOVSKÉ DIVADLO

NOVÁ SCÉNA

1. St/Wed	nehraje se / no performance		
2. Čt/Thu	Rej / La Ronde ENG FR	Č2	19.00
3. Pá/Fri	Rej / La Ronde ENG FR	ČS	19.00
4. So/Sat	nehraje se / no performance		
5. Ne/Sun	nehraje se / no performance		
6. Po/Mon	nehraje se / no performance		
7. Út/Tue	nehraje se / no performance		
8. St/Wed	Rej / La Ronde ENG FR	EX1	19.00
9. Čt/Thu	nehraje se / no performance		
10. Pá/Fri	nehraje se / no performance		
11. So/Sat	Modrý pták / The Blue Bird		15.00
12. Ne/Sun	Audience u královny / The Audience		15.00
13. Po/Mon	nehraje se / no performance		
14. Út/Tue	nehraje se / no performance		
15. St/Wed	Bakchantky / The Bacchae ND+ (veřejná generální zkouška / dress rehearsal)		11.00
	Bakchantky / The Bacchae ENG (předpremiéra / preview)		19.00
16. Čt/Thu	Bakchantky / The Bacchae ND+ ENG (1. premiéra / 1st premiere)	ČP	19.00
17. Pá/Fri	Bakchantky / The Bacchae (2. premiéra / 2ndpremiere) ENG		19.00
18. So/Sat	Opera nás baví: Belcanto / Opera is Fun!	XIV	11.00
	Audience u královny / The Audience		15.00
19. Ne/Sun	Kouzelná flétna (Die Zauberflöte)	ROD1	17.00
20. Po/Mon	Bakchantky / The Bacchae ENG		19.00
21. Út/Tue	nehraje se / no performance		
22. St/Wed	Kouzelná flétna (Die Zauberflöte)		19.00
23. Čt/Thu	Tramvaj do stanice Touha / A Streetcar Named Desire	XVIII	19.00
24. Pá/Fri	Don Giovanni		19.00
25. So/Sat	Tramvaj do stanice Touha / A Streetcar Named Desire	SEN1	14.00
		IX	19.00
26. Ne/Sun	Audience u královny / The Audience		19.00
27. Po/Mon	nehraje se / no performance		
28. Út/Tue	Leonce & Lena	VIII	19.00

1. St/Wed	nehraje se / no performance		
2. Čt/Thu	Cube		20.00
3. Pá/Fri	Cube		20.00
4. So/Sat	nehraje se / no performance		
5. Ne/Sun	Proslov k národu / Speech to the Nation		20.00
6. Po/Mon	Proslov k národu / Speech to the Nation		20.00
7. Út/Tue	Proslov k národu / Speech to the Nation		20.00
8. St/Wed	Robot Radius / Robot Radius	XIX	20.00
9. Čt/Thu	Robot Radius / Robot Radius		20.00
10. Pá/Fri	nehraje se / no performance		
11. So/Sat	Poe	XXVI	20.00
12. Ne/Sun	Poe	ROD4	17.00
13. Po/Mon	nehraje se / no performance		
14. Út/Tue	Krajina těla / Land of Body		20.00
15. St/Wed	Krajina těla / Land of Body	XXIII	20.00
16. Čt/Thu	Krajina těla / Land of Body		20.00
17. Pá/Fri	nehraje se / no performance		
18. So/Sat	Zázrak (s)tvoreni / Paper Story ND+		17.00
19. Ne/Sun	Zázrak (s)tvoreni / Paper Story ND+		15.00
20. Po/Mon	nehraje se / no performance		
21. Út/Tue	nehraje se / no performance		
22. St/Wed	nehraje se / no performance		
23. Čt/Thu	Máj / May (420PEOPLE)		19.00
24. Pá/Fri	Máj / May (420PEOPLE)		11.00
25. So/Sat	nehraje se / no performance		10.00
26. Ne/Sun	BatoLaterna / BabyLaterna		14.00
			16.00
			10.00
27. Po/Mon	BatoLaterna / BabyLaterna		14.00
			16.00
28. Út/Tue	Máj / May (420PEOPLE)		19.00

NÁRODNÍ
DIVADLO

1. St/Wed	Naši furianti / Our Uppish and Defiant Fellows ND+ (veřejná generální zkouška / dress rehearsal)		11.00
	Naši furianti / Our Uppish and Defiant Fellows ENG (předpremiéra / preview)		19.00
2. Čt/Thu	Naši furianti / Our Uppish and Defiant Fellows ENG (1. premiéra / 1st premiere)	ČP	19.00
3. Pá/Fri	Naši furianti / Our Uppish and Defiant Fellows ENG (2. premiéra / 2nd premiere)		19.00
4. So/Sat	nehraje se / no performance		
5. Ne/Sun	Matiné k 199. výročí narození Bedřicha Smetany / A Matinée marking the 199th Anniversary of Bedřich Smetana's Birth	XVII	11.00
	Lazebník sevillský (Il barbiere di Siviglia)		19.00
6. Po/Mon	nehraje se / no performance		
7. Út/Tue	nehraje se / no performance		
8. St/Wed	nehraje se / no performance		
9. Čt/Thu	nehraje se / no performance		
10. Pá/Fri	Turandot		19.00
11. So/Sat	Prodaná nevěsta / The Bartered Bride		19.00
12. Ne/Sun	Carmen	VŘ	19.00
13. Po/Mon	nehraje se / no performance		
14. Út/Tue	Turandot		19.00
15. St/Wed	Lazebník sevillský (Il barbiere di Siviglia)		19.00
16. Čt/Thu	nehraje se / no performance		
17. Pá/Fri	Naši furianti / Our Uppish and Defiant Fellows ENG	XXV	19.00
18. So/Sat	Turandot		19.00
19. Ne/Sun	Naši furianti / Our Uppish and Defiant Fellows ENG	XV, XXII	17.00
20. Po/Mon	Naši furianti / Our Uppish and Defiant Fellows ENG	Č1	19.00
21. Út/Tue	Naši furianti / Our Uppish and Defiant Fellows ENG	SEN4	19.00
22. St/Wed	Naši furianti / Our Uppish and Defiant Fellows ENG		19.00
23. Čt/Thu	Popelka / Cinderella (1. premiéra / 1st premiere)	BP	19.00
24. Pá/Fri	Popelka / Cinderella (2. premiéra / 2nd premiere)		19.00
25. So/Sat	Turandot		19.00
26. Ne/Sun	Popelka / Cinderella		14.00
		B2	18.00
27. Po/Mon	Pýcha a předsudek / Pride and Prejudice		19.00
28. Út/Tue	Pýcha a předsudek / Pride and Prejudice		19.00
29. St/Wed	Pýcha a předsudek / Pride and Prejudice		19.00
30. Čt/Thu	Popelka / Cinderella	B1	19.00
31. Pá/Fri	Prodaná nevěsta / The Bartered Bride		19.00

STÁTNÍ
OPERA

1. St/Wed	nehraje se / no performance		
2. Čt/Thu	Rusalka		19.00
3. Pá/Fri	Šaty dělají člověka / Kleider machen Leute ND+	O2	19.00
4. So/Sat	Rigoletto		19.00
5. Ne/Sun	Rusalka	ROD5, XVI	17.00
6. Po/Mon	pronájem / reserved		
7. Út/Tue	pronájem / reserved		
8. St/Wed	Rusalka		19.00
9. Čt/Thu	Šaty dělají člověka / Kleider machen Leute	O1	19.00
10. Pá/Fri	nehraje se / no performance		
11. So/Sat	G. Donizetti: Lucia di Lammermoor		19.00
12. Ne/Sun	nehraje se / no performance		
13. Po/Mon	nehraje se / no performance		
14. Út/Tue	nehraje se / no performance		
15. St/Wed	nehraje se / no performance		
16. Čt/Thu	Rusalka		19.00
17. Pá/Fri	Aida		19.00
18. So/Sat	Šaty dělají člověka / Kleider machen Leute		19.00
19. Ne/Sun	Rusalka	ROD2	17.00
20. Po/Mon	nehraje se / no performance		
21. Út/Tue	nehraje se / no performance		
22. St/Wed	nehraje se / no performance		
23. Čt/Thu	La traviata		19.00
24. Pá/Fri	Aida		19.00
25. So/Sat	Macbeth		19.00
26. Ne/Sun	Rigoletto		19.00
27. Po/Mon	nehraje se / no performance		
28. Út/Tue	nehraje se / no performance		
29. St/Wed	La traviata	II	19.00
30. Čt/Thu	Aida		19.00
31. Pá/Fri	Macbeth		19.00

STAVOVSKÉ DIVADLO

1. St/Wed	Bakchantky / The Bacchae ENG	DV1	19.00
2. Čt/Thu	Leonce & Lena		19.00
3. Pá/Fri	Don Giovanni	XX	19.00
4. So/Sat	Leonce & Lena	XII, XXX	14.00 19.00
5. Ne/Sun	nehraje se / no performance		
6. Po/Mon	King Lear (Prague Shakespeare Company) CZ		19.00
7. Út/Tue	nehraje se / no performance		
8. St/Wed	nehraje se / no performance		
9. Čt/Thu	Kouzelná flétna (Die Zauberflöte)		19.00
10. Pá/Fri	nehraje se / no performance		
11. So/Sat	nehraje se / no performance		
12. Ne/Sun	nehraje se / no performance		
13. Po/Mon	nehraje se / no performance		
14. Út/Tue	Bakchantky / The Bacchae ENG	XXI	19.00
15. St/Wed	Bakchantky / The Bacchae ENG	ČS	19.00
16. Čt/Thu	Bakchantky / The Bacchae ENG	Č2	19.00
17. Pá/Fri	Kouzelná flétna (Die Zauberflöte)		19.00
18. So/Sat	Opera nás baví: Postavy české historie v opeře / Opera is Fun! XIII		11.00 17.00
19. Ne/Sun	Don Giovanni		19.00
20. Po/Mon	Michal Prokop zpívá pro Mathildu / Mathilda Foundation		19.00
21. Út/Tue	nehraje se / no performance		
22. St/Wed	Stavovské národu! / The Estates Theatre to the Nation! DE		19.00
23. Čt/Thu	Netrpělivost srdce / Beware of Pity	XXIV	19.00
24. Pá/Fri	Netrpělivost srdce / Beware of Pity		19.00
25. So/Sat	Modrý pták / The Blue Bird		15.00
26. Ne/Sun	Audience u královny / The Audience		19.00
27. Po/Mon	nehraje se / no performance		
28. Út/Tue	nehraje se / no performance		
29. St/Wed	Kouzelná flétna (Die Zauberflöte)	XXIII	19.00
30. Čt/Thu	Netrpělivost srdce / Beware of Pity (derniéra / last time)		19.00
31. Pá/Fri	Audience u královny / The Audience		19.00

NOVÁ SCÉNA

1. St/Wed	Robot Radius / Robot Radius		20.00
2. Čt/Thu	Robot Radius / Robot Radius		20.00
3. Pá/Fri	nehraje se / no performance		
4. So/Sat	BatoLaterna / BabyLaterna		10.00 14.00 16.00
5. Ne/Sun	BatoLaterna / BabyLaterna		10.00 14.00 16.00
6. Po/Mon	BatoLaterna / BabyLaterna		10.00 14.00 16.00
7. Út/Tue	nehraje se / no performance		
8. St/Wed	Poe		10.00 20.00
9. Čt/Thu	Poe		10.00 20.00
10. Pá/Fri	nehraje se / no performance		
11. So/Sat	Zázrak (s)tvoření / Paper Story ND+		17.00
12. Ne/Sun	Zázrak (s)tvoření / Paper Story ND+		15.00
13. Po/Mon	nehraje se / no performance		
14. Út/Tue	nehraje se / no performance		
15. St/Wed	nehraje se / no performance		
16. Čt/Thu	Krajina těla / Land of Body		20.00
17. Pá/Fri	Krajina těla / Land of Body		20.00
18. So/Sat	Krajina těla / Land of Body		20.00
19. Ne/Sun	nehraje se / no performance		
20. Po/Mon	Sternenhoch		20.00
21. Út/Tue	Sternenhoch		20.00
22. St/Wed	Cube		20.00
23. Čt/Thu	Cube		20.00
24. Pá/Fri	Návštěva / The Visit		20.00
25. So/Sat	Perníková chaloupka (Dětská opera Praha / The Children's Opera Prague)		14.00
26. Ne/Sun	nehraje se / no performance		
27. Po/Mon	nehraje se / no performance		
28. Út/Tue	Robot Radius / Robot Radius		20.00 10.00
29. St/Wed	Robot Radius / Robot Radius		20.00
30. Čt/Thu	Návštěva / The Visit		20.00
31. Pá/Fri	Krajina těla / Land of Body	XIX	20.00

Moje předplatné

Zakupte si najednou vstupenky na tři a více představení, získáte tak slevu 10%. Slevu uplatníte při nákupu v pokladně i online na našich webových stránkách. Slevy se nesčítají, nelze je uplatnit na představení ve zvláštním režimu prodeje a na hostující představení. Potřebujete-li poradit, kontaktujte nás: předplatne@narodni-divadlo.cz, 224 901 487 (po–pá 10.00–18.00).

Vstupenky do konce sezony jsou již v prodeji

Už nyní si můžete zakoupit vstupenky na představení konaná v červnu 2023. Hrát pro vás budeme novinky repertoáru, např. činohru *Nebezpečné známosti*, opery *Sedlák kavalír/Komedianti*, ale i stálice, jakými je oblíbená *Kytice*, baletní večer *Kylián – Mosty času* a *Labutí jezero*. Na Nové scéně se rozloučíme s *Cube* Laterny magiky. Přijďte se naposledy podívat na dokonalé spojení tance a projekcí v hravém představení na motivy čtverců a kostek, které nás denně v běžném životě obklopují.

Vstupenky zakoupíte online na webových stránkách www.narodni-divadlo.cz nebo v některé z pokladen:

- Hlavní pokladna na Nové scéně, Národní 4, Praha 1 (po–pá 9–18, so–ne 10–18)
- Stavovské divadlo, Železná 24, Praha 1, (po–ne 10–18)
- Státní opera, Legerova 75, Praha 1, (po–ne 10–18)

Večerní pokladny ve foyerech Národního a Stavovského divadla a Státní opery otevíráme 45 minut před představením.

Dárkové poukázky

Udělejte radost svým blízkým voucherem na divadelní zážitek! Naše dárkové poukázky mají platnost 365 dní od data zakoupení a nabízejí je v hodnotách: 300 Kč, 500 Kč, 1000 Kč a 1500 Kč. Uplatnit je můžete v pokladnách nebo na stránkách divadla www.narodni-divadlo.cz.

Základní slevy na vstupenky

- sleva 30 % pro předplatitele České filharmonie
- 50 % pro děti do 15 let a seniory nad 65 let na všechna místa v sále na představení Činohry, Baletu a Laterny magiky (na představení ve speciálním režimu: *Audience u královny*, *Kytice*, *Labutí jezero* platí sleva jen na vyhrazená sedadla*) a na vybrané opery: *Čert a Káča*, *Jakobín*, *Její pastorkyňa*, *Jeníček a Mařenka*, *Švanda dudák*
- 50 % pro děti do 15 let a seniory nad 65 let na operní představení na vyhrazená místa v sálech**
- 50 % pro držitele průkazu ZTP a ZTP/P na všechna místa v sálech
- 50 % na vyhrazená místa v hledišti na všechna představení pro studenty a juniory do 26 let*
- speciální sleva na vybraná představení každý měsíc pro juniory do 26 let
- studentům uměleckých a uměnovědných oborů nabízíme speciální vstupné 50 Kč

* **Národní a Stavovské divadlo**
I. a II. galerie

Státní opera

II. balkon, řada 4–7 a II. balkon boky

Nová scéna

boky, (v případě činoherních představení celý sál)

** Státní opera

přízemí řada 14–18, II. balkon řada 4–7 a II. balkon boky

Národní divadlo

přízemí řada 11–13, II. balkon, I. a II. galerie

Stavovské divadlo

přízemí řada 12–16, I. a II. galerie

Nová scéna

všechna místa v sále

SVÝM ZEVENĚJŠKEM, OBLEČENÍM A CHOVÁNÍM RESPEKTUJE DIVÁK V HLEDIŠTI A PŘÍLEHLÝCH PROSTORÁCH DIVADLA ZVYKLOSTI OČEKÁVANÉ PŘI NÁVŠTĚVĚ DIVADELNÍHO PŘEDSTAVENÍ.

WITH HIS/HER APPEARANCE, ATTIRE AND BEHAVIOUR IN THE AUDITORIUM AND ADJACENT PREMISES OF THE THEATRE THE VISITOR RESPECTS THE CONVENTIONS EXPECTED WHEN ATTENDING A THEATRE PERFORMANCE.

BUDOVY ND JSOU UPRAVENY PRO BEZBARIÉROVÝ PŘÍSTUP. THE ENTRANCE TO THE NATIONAL THEATRE BUILDINGS IS MODIFIED TO ENABLE BARRIER-FREE ACCESS!

NÁRODNÍ DIVADLO 140. SEZONA ND INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ NÁRODNÍHO DIVADLA

Generální ředitel ND: prof. MgA. Jan Burian
Umělečtí ředitelé Činohry: Martin Kukučka a Lukáš Trpišovský
Správní ředitelka Činohry: Eva Semeráková
Umělecký ředitel Opery Národního divadla a Státní opery: Per Boye Hansen
Správní ředitelka Opery Národního divadla a Státní opery: Bohdana Malik
Hudební ředitel Opery ND: Robert Jindra
Hudební ředitel SO: Andrii Jurkevych
Umělecký ředitel Baletu ND: Filip Barankiewicz

Vychází 10× ročně, Praha
Vydavatel: Národní divadlo
Ostrovní 1, 112 30 Praha 1, T 224 901 537
IČ 00023337

Redaktoři a autoři informačních textů souborů (není-li uvedeno jinak):

Činohra, Nová scéna a Laterna magika:
Kateřina Ondroušková, T 224 901 236
k.ondrouskova@narodni-divadlo.cz,
Kristýna Klímešová, T 224 901 407
kr.klimesova@narodni-divadlo.cz,
Kateřina Prášilová, T 224 901 263
k.prasilova@narodni-divadlo.cz,
Dita Táborová, T 224 901 311
d.taborova@narodni-divadlo.cz

Opera:
Tereza Dubska M 602 971 478
t.dubsky@narodni-divadlo.cz,
Kateřina Motlová M 725 712 443
k.motlova@narodni-divadlo.cz
Kateřina Navarová, M 736 430 454
k.navarova@narodni-divadlo.cz

Balet:
Kateřina Hanáčková, T 224 902 527
k.hanackova@narodni-divadlo.cz
Redakce programových stránek:
Markéta Houdková, T 224 901 603
m.houdkova@narodni-divadlo.cz
Obchodní informace a distribuce časopisu:
T 224 901 520

Odpovědná redaktorka: Dana Flídrová
d.flidrova@narodni-divadlo.cz, T 224 901 537
Grafická úprava, prepress:
Václav Machurka, Formata
Tisk: ASTRON print, s.r.o.

Toto číslo vychází: 1. 2. 2023
Redakční uzávěrka: 6. 1. 2023
Programová uzávěrka: 23. 1. 2023
Příští číslo vyjde: 1. 3. 2023

www.narodni-divadlo.cz/cs/emagazin

ISSN: 1212-1045, MK ČR E 12722

Národní divadlo

parking

Parkování u Národního divadla opět v provozu

Provoz: NON STOP | Příjezd: z Ostrovní ulice

GENERÁLNÍ PARTNER

OFICIÁLNÍ PLATEBNÍ KARTA

PARTNEŘI NÁRODNÍHO DIVADLA

ARICOMA

PARTNEŘI INSCENACÍ

PARTNER PREMIÉROVÝCH VEČERŮ

MECENÁŠI NÁRODNÍHO DIVADLA

KOLOWRAT KRAKOVŠTÍ

Prof. Dr. Dadjja Altenburg-Kohl

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER INSCENACÍ

mediální skupina **mafra**

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

 Český rozhlas | **ICO**

Vzpomínáme na Danu Medřickou (11. 7. 1920 – 21. 1. 1983)

Na konci ledna uplynulo čtyřicet let, co nás navždy opustila Žena, Herečka, národem milovaná, umělkyně vpravdě národní, paní **Dana Medřická**. Krásná *Ošklivá slečna*, nádherná Slávka Hlubinová v *Měsíci nad řekou*.

„*To je den, to je den*“ – nezapomenutelná maminka Hanáková z *Takové normální rodinky*.

Královna Nyolá z Weiglova filmu *Radúz a Mahulena*.

Sarkastická doktorka Fastová z *Nemocnice na kraji města*.

Brechtova *Matka Kuráz* v tehdejších Tylově divadle.

Výčet rolí na scéně, v televizi i ve filmu je dlouhý, předlouhý.

Životní rolí se paní Daně Medřické stala úloha Erži Orbánové. *Kočí hra*, kterou jsem viděl na jevišti Stavovského divadla dvakrát – nezapomenutelný zážitek –, se pro mne stala

pomyslným měřítkem uvěřitelnosti výkonů dalších. Uvěřil jsem.

Uvěřil jsem paní Daně Medřické její Erži, uvěřil jsem paní Fabianové aristokratickou Gizelu. Naprosto uvěřitelná byla paní Medřická v jedné ze svých posledních rolí v inscenaci *Můj hrad*.

Paní Danu Medřická, děkujeme – za Vaše role, za Vaše lidství, opravdovost, člověčenství.

S hlubokou úctou Aleš Frýba

Dana Medřická jako Paní Hlubinová v *Měsíci nad řekou* v roce 1976. Před 23 roky si v Krškově stejnojmenném filmu (1953) zahrála Slávku. Další z rolí, na které nelze zapomenout.

Foto: J. Svoboda